

Kúria

ítélete

Az ügy száma: Bhar.III.601/2022/30.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke

Dr. Varga Eszter, előadó bíró

Dr. Bartkó Levente, bíró

Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró

Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2023. április 11., 2023. április 18.

Az ügy tárgya: pénzmosás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): I. rendű

II. rendű

V. rendű

VI. rendű

VII. rendű

XIII. rendű

XIV. rendű

XVII. rendű

XLIV. rendű

LXII. rendű

Első fok: Budapest Környéki Törvényszék, 20.B.90/2015/858., ítélet, tárgyalás, 2019. november 26.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 3.Bf.162/2021/41., ítélet, tanácsülés, 2021. október 28.

A fellebbezés előterjesztője: az ügyészség, valamint az V. rendű vádlott védője, a VI. rendű vádlott és védője, a XIV. rendű vádlott és védője, a XLIV. rendű vádlott védője, a LXII. rendű vádlott védője

A fellebbezés iránya: az I. rendű, a II. rendű, az V. rendű, a VI. rendű, a VII. rendű, a XIII. rendű, a XIV. rendű, a XVII. rendű, a XLIV. rendű vádlott terhére és az V. rendű, a VI. rendű, a XIV. rendű, a XLIV. rendű és a LXII. rendű vádlott javára

Rendelkező rész

A pénzmosás büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű vádlott és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben az ügyészség, valamint az V. rendű vádlott védője, a VI. rendű vádlott és védője, a XIV. rendű vádlott és védője, továbbá a XLIV. rendű és a LXII. rendű vádlott védője által bejelentett másodfellebbezéseket elbírálv a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.162/2021/41. számú ítéletét megváltoztatja.

Az I. rendű vádlott tekintetében

- 3 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont; VII. tényállás],
 - 11 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont; VII. tényállás] és
 - 2 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont; XIII. tényállás] miatt
- bűnösségét megállapító rendelkezéseit hatályon kívül helyezi, és e bűncselekmények miatt vele szemben az eljárást megszünteti.

Az I. rendű vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabott 2 (kettő) év szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzi. Az I. rendű vádlottat 4 (négy) év közügyektől eltiltásra is ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, melyből az I. rendű vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az I. rendű vádlott által a 2017. október 20. napjától 2017. november 7. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamába beszámítja.

A II. rendű vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabott 2 (kettő) év szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzi. A II. rendű vádlottat 4 (négy) év közügyektől eltiltásra is ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, amelyből a II. rendű vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az V. rendű vádlott tekintetében

- 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont; VII. tényállás] és

– 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont; XIII. tényállás] miatt bűnösségét megállapító rendelkezéseit hatályon kívül helyezi, és e bűncselekmények miatt vele szemben az eljárást megszünteti.

A VII. tényállási pontban fennmaradó 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntette cselekményét [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont, VII. tényállás] bűnsegédként elkövetettnek minősíti.

Az V. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejét 5 (öt) évre; a pénzbüntetés napi tételeinek számát 500 (ötszáz) napra, egy napi tétel összegét 2.000 (kettőezer) forintra, összesen 1.000.000 (egymillió) forintra súlyosítja.

A VI. rendű vádlott tekintetében

- 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont; VII. tényállás],
- 11 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont; VII. tényállás] és
- 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont; XIII. tényállás] miatt bűnösségét megállapító rendelkezéseit hatályon kívül helyezi, és e bűncselekmények miatt vele szemben az eljárást megszünteti.

A XIII. rendű vádlott tekintetében a 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntetteként [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont; XIV. tényállás] értékelt cselekményét 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntettének [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont; XIV. tényállás] minősíti.

A XIV. rendű vádlottal szemben kiszabott összesen 250.000 (kettőszázötvenezer) forint pénzbüntetés megfizetésére 10 (tíz) havi részletfizetést engedélyez, egyhavi részlet összegét 25.000 (huszonötezer) forintban állapítja meg. Az első havi részlet 2023. május 20. napjáig, minden további részletet a soron következő hónap 20. napjáig köteles megfizetni külön felhívásra.

Egy havi részlet megfizetésének elmulasztása esetén a pénzbüntetés teljes hátralévő, még meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

A VI. rendű vádlott az eljárás során eddig felmerült bűnügyi költségből önállóan 1.000.000 (egymillió) forintot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni, míg a további 694.735 (hatszázkilencvennégyezer-hétszázharmincöt) forintot az állami viseli.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét az I. rendű, a II. rendű, az V. rendű, a VI. rendű, a VII. rendű, a XIII. rendű, a XIV. rendű, a XVII. rendű, a XLIV. rendű és a LXII. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

A harmadfokú eljárásban felmerült 160.128 (százhatvanezer-százhuszonnyolc) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Indokolás

I.

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2019. november 26. napján kihirdetett 20.B.90/2015/858. számú ítéletével

– az I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 5 rendbeli bünszervezetben elkövetett befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont] (IV., VII., XIII., XX., XXI-XXVII. tényállási pont), 5 rendbeli bünszervezetben, felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 343. § (1) bekezdés a) pont] (VII., XIII., XX. tényállási pont), 28 rendbeli bünszervezetben, felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], amelyből 25 rendbeli (I., IV., VII., X., XIII., XIX., XX., XXI-XXVII., XXIX. tényállási pont) befejezett, 3 rendbeli (VII., XXI-XXVII. tényállási pont) kísérlet, 4 rendbeli bünszervezetben, felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § c) pont] (XXI-XXVII., XXII., XXXI. tényállási pont) és 3 rendbeli bünszervezetben elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétségében [Btk. 405. § (1) bekezdés], amelyből 2 rendbeli (XIX. tényállási pont) felbujtóként, 1 rendbeli (XIV. tényállási pont) bűnszegdként elkövetett. Ezért őt halmazati büntetésül 6 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 7 év közügyektől eltiltásra és 360 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 360.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a beszámításról és megállapította, hogy a szabadságvesztésből feltételes szabadságra nem bocsátható. Ezzel együtt 3 rendbeli bünszervezetben, felbujtóként elkövetett pénzmosás büntette [Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont] miatt ellene emelt vád alól felmentette (I., X., XXIX. tényállási pont). Az I. tényállásnál 10.000.000 forintra, a X. tényállásnál 9.300.000. forintra, a XIII. tényállásnál 9.500.000 forintra, a XX. tényállásnál 19.000.000 forintra, a XXV. tényállásnál a Somlójenő, 210/1. hrsz.-ú, természetben a 8478 Somlójenő, Rákóczi Ferenc utca 25. számú ingatlanra, a XXIX. tényállásnál 42.100.000 forintra vagyoneklobzást rendelt el.

– A II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 4 rendbeli bünszervezetben elkövetett vesztegetés büntetében [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. fordulat] (IV., XIII., XX., XXI-XXVII. tényállási pont), 4 rendbeli bünszervezetben elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], amelyből 3 rendbeli (IV., XIII., XXI-XXVII. tényállási pont) befejezett, 1 rendbeli (XX. tényállási pont) kísérlet, 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 343. § (1) bekezdés a) pont] (XXV., XXVIII., XXX. tényállási pont), 3 rendbeli bünszervezetben elkövetett hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § a) pont] (XIII., XXI-XXVII., XXII. tényállási pont), 2 rendbeli bünszervezetben elkövetett hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § c) pont] (XXXI. tényállási pont) és hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § a) pont] (XXIII. tényállási pont). Ezért őt halmazati büntetésül 4 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 5 év közügyektől eltiltásra, a végrehajtói foglalkozástól 10 év eltiltásra és 300 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 600.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztésből feltételes szabadságra nem bocsátható. Az I. tényállásnál 834.739 forintra, a II. tényállásnál 310.587 forintra, a III. tényállásnál 47.500 forintra, a IV. tényállásnál 300.000 forintra, a VI. tényállásnál összesen: 4.782.582 forintra, a VIII. tényállásnál 289.500 forintra, a IX. tényállásnál összesen: 646.638 forintra, a X. tényállásnál összesen: 178.167 forintra, a XI. tényállásnál összesen: 338.973 forintra, a XII. tényállásnál összesen: 4.492.220 forintra, a XIII. tényállásnál összesen: 1.248.588 forintra, a XV. tényállásnál összesen: 3.178.553 forintra, a XVI. tényállásnál 881.247 forintra, a XVII. tényállásnál 647.750 forintra, a XVIII. tényállásnál összesen: 622.640 forintra, a XIX. tényállásnál összesen: 5.212.218 forintra, a XX. tényállásnál 1.838.096 forintra, a XXI. és XXVII. tényállásoknál 2.024.367 forintra, a XXV. tényállásnál összesen: 4.209.356 forintra, a XXVI. tényállásnál összesen: 6.584.945 forintra, a XXVIII. tényállásnál összesen: 1.873.008 forintra, a XXIX. tényállásnál összesen:

1.159.264 forintra, a XXX. tényállásnál összesen: 1.837.912 forintra, mindösszesen: 43.547.850 forintra vagyonekobjást rendelt el.

– Az V. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli bünszervezetben, bűnsegédként elkövetett befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont] (VII., XIII. tényállási pont), 6 rendbeli bünszervezetben elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (II., IV., XI. tényállási pont) és 5 rendbeli bünszervezetben, bűnsegédként elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétségében [Btk. 405. § (1) bekezdés] (II., IV., XI. tényállási pont). Ezért öt halmazati büntetésül 2 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 360 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 360.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a beszámításról és megállapította, hogy a szabadságvesztésből feltételes szabadságra nem bocsátható. A II. tényállásnál összesen 5.000.000 forintra, a IV. tényállásnál 4.000.000 forintra, a XI. tényállásnál 1.600.000 forintra, mindösszesen 10.600.000 forintra vagyonekobjást rendelt el.

– A VI. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli bünszervezetben elkövetett vesztegetés büntetében [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. fordulat] (VII., XIII. tényállási pont), 2 rendbeli bünszervezetben elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 343. § (1) bekezdés a) pont] (VII., XIII. tényállási pont) és közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (XVIII. tényállási pont). Ezért öt halmazati büntetésül 3 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 4 év közügyektől eltiltásra, a közjegyzői foglalkozástól 10 év eltiltásra és 270 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 270.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztésből feltételes szabadságra nem bocsátható. Az I. tényállásnál 90.460 forintra, a II. tényállásnál 65.130 forintra, a III. tényállásnál 124.940 forintra, a IV. tényállásnál 30.690 forintra, a VI. tényállásnál 167.690 forintra, a VII. tényállásnál összesen: 190.860 forintra, a VIII. tényállásnál 95.590 forintra, a IX. tényállásnál 15.790 forintra, a X. tényállásnál összesen: 44.880 forintra, a XI. tényállásnál összesen: 144.965 forintra, a XII. tényállásnál 129.190 forintra, a XIV. tényállásnál összesen: 212.670 forintra, a XV. tényállásnál 19.090 forintra, a XVII. tényállásnál 45.190 forintra, a XVIII. tényállásnál 37.790 forintra, a XIX. tényállásnál 10.290 forintra, a XXI. és XXVII. tényállásoknál 97.690 forintra, a XXIV. tényállásnál 95.365 forintra, a XXV. tényállásnál 95.190 forintra, a XXVI. tényállásnál 66.540 forintra, a XXVIII. tényállásnál 71.320 forintra, a XXIX. tényállásnál 65.690 forintra, mindösszesen 1.917.010 forintra vagyonekobjást rendelt el.

– A VII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki bünszervezetben, bűnsegédként elkövetett befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont] (XIII. tényállás) és 2 rendbeli bünszervezetben elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (I., XIII. tényállási pont). Ezért öt halmazati büntetésül 510 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 510.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

– A XIII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont], amelyből 1 rendbeli (III. tényállás) felbujtóként, 1 rendbeli (XIV. tényállási pont) bűnsegédként elkövetett és 2 rendbeli hitelsértés vétségében (1978. évi IV. törvény 330. §), amelyből 1 rendbeli (III. tényállási pont) tettesként, 1 rendbeli (XIV. tényállási pont) bűnsegédként elkövetett. Ezért öt halmazati büntetésül 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén büntetése háromnegyed részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható.

– A XIV. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében, amelyből 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c)

pont] (IV. tényállási pont) és hitelsértés vétségében (1978. évi IV. törvény 330. §) (IV. tényállási pont). Ezért őt halmazati büntetésül 1 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén büntetése háromnegyed részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható.

– A XVII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont], amelyből 1 rendbeli (XII. tényállási pont) tettesként, 1 rendbeli (VI. tényállási pont) felbujtóként elkövetett és 4 rendbeli hitelsértés vétségében (1978. évi IV. törvény 330. §), amelyből 1 rendbeli (VI. tényállási pont) társtettesként, 2 rendbeli (VI. tényállási pont) tettesként, 1 rendbeli (XII. tényállási pont) bűnsegédként elkövetett. Ezért őt halmazati büntetésül 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén büntetése háromnegyed részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható.

– A XLIV. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki felbujtóként elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont] (XVII. tényállási pont), 4 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], amelyből 1 rendbeli (XVII. tényállási pont) tettesként, 3 rendbeli (XVII., XXVIII. tényállási pont) felbujtóként elkövetett és 2 rendbeli felbujtóként elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétségében [Btk. 405. § (1) bekezdés] (XVII., XXVIII. tényállási pont). Ezért őt halmazati büntetésül 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 360 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 360.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztésből büntetése kétharmad részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható. Elrendelte a Székesfehérvári Városi Bíróság 2010. július 6-án meghozott – a Fejér Megyei Bíróság Bf.233/2010/15. számú határozatával 2011. november 22-én jogerős – 7.B.669/2007/59. számú ítéletével kiszabott 5 hónap börtönbüntetés végrehajtását. A felbujtóként elkövetett pénzmosás büntette [Btk. 399. § (2) bekezdés a) pontja] (XXVIII. tényállás) miatt az ellene emelt vád alól felmentette.

– A LXII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] (XXVIII. tényállási pont). Ezért őt halmazati büntetésül 1 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 2 év közügyektől eltiltásra és 360 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 360.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztésből büntetése háromnegyed részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható. A pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett azzal, hogy az egyhavi részlet összegét 36.000 forintban állapította meg. Elrendelte a Győri Városi Bíróság 2008. július 4-én meghozott és jogerős B.501/2006/36. számú ítéletével kiszabott 11 hónap börtön végrehajtását. A XXVIII. tényállásnál 7.000.000 forintra vagyonelkobzást rendelt el. Ezzel együtt a pénzmosás büntette [Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont] (XXVIII. tényállási pont) miatt ellene emelt vád alól felmentette.

Rendelkezett továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költség önálló, illetve egyetemleges megfizetésére való kötelezéséről.

[2] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2021. október 28. napján meghozott 3.Bf.162/2021/41. számú ítéletével az elsőfokú ítélet az I. rendű vádlott bűnösségét 3 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (I. és XIX. tényállási pont), a II. rendű vádlott bűnösségét 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében, melyből 1 rendbeli kísérlet [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (XIX. és XX. tényállási pont), az V. rendű vádlott bűnösségét 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (II. tényállási pont), a VII. rendű vádlott bűnösségét 1

rendbeli közokirat-hamisítás büntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (XIII. tényállási pont), a XIII. rendű vádlott bűnösségét 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] (XIV. tényállási pont), a XIV. rendű vádlott bűnösségét 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntettében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] (IV. tényállás), a XVII. rendű vádlott bűnösségét 1 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] (XII. tényállási pont), a XLIV. rendű vádlott bűnösségét 1 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (XXVIII. tényállási pont) és a LXII. rendű vádlott bűnösségét 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntettében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] (XXVIII. tényállási pont) megállapító rendelkezéseit hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmények miatt az ellenük folyamatban lévő eljárást megszüntette.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet az I. rendű, a II. rendű, a V. rendű, a VI. rendű, a VII. rendű, a XIII. rendű, a XIV. rendű, a XVII. rendű, a XLIV. rendű, a LXII. rendű vádlott, továbbá a jogi személy vonatkozásában megváltoztatta.

– Az I. rendű vádlott fennmaradó cselekményeit – a 2 rendbeli bünszervezetben, felbujtóként elkövetett pénzmosás büntette (X., XXIX. tényállási pont) miatt a felmentő rendelkezés egyidejű mellőzése mellett – 6 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont] (VII. és XIII. tényállási pont), 6 rendbeli felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntettének [Btk. 305. § a) pont] (IV., XX., XXI–XVII., XXII. és XXXI. tényállási pont), 23 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (I., IV., VII., XIII., XX. és XXI–XXVII. tényállási pont), 13 rendbeli, 12 esetben bűnsegédként, 1 esetben felbujtóként elkövetett (IV. tényállási pont) tartozás fedezetének elvonása vétségének [Btk. 405. § (1) bekezdés], melyből 7 rendbeli kísérlet (IV., VII., X., XIII., XIV., XIX., XX., XXI–XXVII. és XXIX. tényállási pont) és 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétségének [Btk. 405. § (1) és (2) bekezdés] (XX. tényállási pont) minősítette. Az I. rendű vádlott szabadságvesztés büntetését – a helyesen a bünszervezetben elkövetővel szembeni büntetés kiszabására, a feltételes szabadságra bocsátás kizártságára utalás és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés egyidejű mellőzése mellett – 2 évre enyhítette, ugyanakkor a pénzbüntetés napi tételének számát 450 napi tételre, az egynapi tétel összegét 2.000 forintra, a pénzbüntetés összegét 900.000 forintra felemelte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, és annak végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztésből – végrehajtásának elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztésbe annak végrehajtása esetén rendelte beszámítani. Az I. rendű vádlottal szemben a vagyoneklozolás alkalmazását mellőzte.

– A II. rendű vádlott fennmaradó cselekményeit 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont] (XXV. és XXX. tényállási pont), 9 rendbeli hivatali visszaélés büntettének [Btk. 305. § a) pont] (IV., XIII., XX., XXI–XXVII., XXII., XXIII., XXVIII. és XXXI. tényállási pont) és 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (XX. és XXX. tényállási pont) minősítette. A II. rendű vádlott szabadságvesztés büntetését – a helyesen a bünszervezetben elkövetővel szembeni büntetés kiszabására, a feltételes szabadságra bocsátás kizártságára utalás és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés egyidejű mellőzése mellett – 2 évre enyhítette, ugyanakkor pénzbüntetés napi tételének számát 450 napi tételre, a pénzbüntetés összegét 900.000 forintra felemelte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, és annak végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztésből –

végrehajtásának elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A II. rendű vádlottal szemben a vagyoneklokozás alkalmazását mellőzte.

– Az V. rendű vádlott fennmaradó cselekményeit 3 rendbeli bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont] (VII. és XIII. tényállási pont), 9 rendbeli, 2 esetben bűnsegédként elkövetett (XIII. tényállási pont) közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (II., IV., VII., XI., XIII. tényállási pont) és 9 rendbeli bűnsegédként elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétségének, melyből 4 rendbeli kísérlet [Btk. 405. § (1) bekezdés] (II., IV., VII., XI., XIII. tényállási pont) minősítette. Az V. rendű vádlott szabadságvesztés büntetését – a helyesen a bünszervezetben elkövetővel szembeni büntetés kiszabására, a feltételes szabadságra bocsátás kizártságára utalás és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés egyidejű mellőzése mellett – 1 év 2 hónapra enyhítette. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, és annak végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztésből – végrehajtásának elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztésbe annak végrehajtása esetén számította be. Az V. rendű vádlottal szemben elrendelt vagyoneklokozás tényállási pontokra lebontott összegszerű megjelölését mellőzte, és annak összegét összesen 8.400.000 forintban határozta meg.

– A VI. rendű vádlottat 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 343. § (1) bekezdés a) pont] (XVIII. tényállási pont) miatt emelt vád alól felmentette. A fennmaradó cselekményeit 6 rendbeli közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont] (VII. és XIII. tényállási pont) és 14 rendbeli közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (VII. és XIII. tényállási pont) minősítette. A VI. rendű vádlott szabadságvesztés büntetését – a helyesen a bünszervezetben elkövetővel szembeni büntetés kiszabására, a feltételes szabadságra bocsátás kizártságára utalás és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés egyidejű mellőzése mellett – 1 év 4 hónapra enyhítette, ugyanakkor a pénzbüntetés napi tételének számát 400 napi tételre, ekként a pénzbüntetés összegét 400.000 forintra felemelte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, és annak végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztésből – végrehajtásának elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A VI. rendű vádlottal szemben a vagyoneklokozás alkalmazását mellőzte.

– A VII. rendű vádlott fennmaradó cselekményeit – a bünszervezetben elkövetésre utalás egyidejű mellőzése mellett – bűnsegédként elkövetett hitelsértés vétségének (1978. évi IV. törvény 330. §) (XIII. tényállási pont) és közokirat-hamisítás büntettének [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] (I. tényállási pont) minősítette. A VII. rendű vádlottat – büntetés kiszabása helyett – 1 évre próbára bocsátotta.

– A XIII. rendű vádlott fennmaradó cselekményeit 4 rendbeli – 1 esetben bűnsegédként elkövetett (III. tényállási pont) – közokirat-hamisítás büntettének [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] (III., XIV. tényállási pont) és 2 rendbeli – 1 esetben bűnsegédként elkövetett (XIV. tényállási pont) – hitelsértés vétsége kísérletének (1978. évi IV. törvény 330. §) (III., XIV. tényállási pont) minősítette. A XIII. rendű vádlottat – büntetés kiszabása helyett – 2 évre próbára bocsátotta.

– A XIV. rendű vádlott fennmaradó cselekményeit bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (IV. tényállási pont), és tartozás fedezetének elvonása vétségének [Btk. 405. § (1) bekezdés] (IV. tényállási pont) minősítette. A XIV. rendű vádlottal szemben kiszabott halmazati büntetést – a szabadságvesztés és

közügyektől eltiltás egyidejű mellőzésével – 250 napi tétel pénzbüntetésre enyhítette. A pénzbüntetés egynapi tételének összegét 1.000 forintban állapította meg azzal, hogy ha a vádlott az így kiszabott 250.000 forint pénzbüntetést nem fizeti meg, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

– A XVII. rendű vádlott fennmaradó cselekményeit 3 rendbeli, 1 esetben bűnsegédként elkövetett (VI. tényállási pont) közokirat-hamisítás büntettének [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] (VI., XII. tényállási pont) és 4 rendbeli – 1 esetben bűnsegédként elkövetett (XII. tényállási pont) – hitelsértés vétségének (1978. évi IV. törvény 330. §) (VI. és XII. tényállási pont) minősítette. A XVII. rendű vádlottat – büntetés kiszabása helyett – 2 évre próbára bocsátotta.

– A XLIV. rendű vádlottat az ellene 1 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (XVII. tényállási pont) miatt emelt vád alól felmentette. Fennmaradó cselekményeit 1 rendbeli felbujtóként elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pont] (XVII. tényállási pont), 2 rendbeli, egy esetben felbujtóként elkövetett (XXVIII. tényállási pont) közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (XVII. és XXVIII. tényállási pont) és 1 rendbeli felbujtóként elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétségének [Btk. 405. § (1) bekezdés] (XXVIII. tényállási pont) minősítette. A XLIV. rendű vádlottal szemben kiszabott halmazati büntetést – a szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás egyidejű mellőzésével – 300 óra közérdekű munkára és 540 napi tétel pénzbüntetésre enyhítette. A pénzbüntetés egynapi tételének összegét 1.000 forintban állapította meg azzal, hogy ha a vádlott az így kiszabott 540.000 forint pénzbüntetést nem fizeti meg, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Ha a számára meghatározott munkát önhibájából nem végzi el a közérdekű munkát vagy annak hátralévő részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A Székesfehérvári Városi Bíróság 7.B.669/2007/59. számú ítéletével kiszabott 5 hónap börtönbüntetés végrehajtásának elrendelését mellőzte.

– A LXII. rendű vádlottat – a felmentő rendelkezés mellőzésével – bűnösnek mondta ki pénzmosás büntettében [Btk. 399. § (4) bekezdés a) pont]. A LXII. rendű vádlott büntetését – a szabadságvesztés, közügyektől eltiltás mellékbüntetés, továbbá a halmazati büntetésre utalás egyidejű mellőzésével – e bűncselekmény miatt tekintette kiszabottnak, s a pénzbüntetés napi tételeinek számát 450 napi tételre súlyosította. Megállapította, hogy ha a vádlott az így kiszabott 450.000 forint pénzbüntetést nem fizeti meg, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A részletfizetés engedélyezését mellőzte. A Győri Városi Bíróság B.501/2006/36. számú ítéletével kiszabott 11 hónap börtönbüntetés végrehajtásának elrendelését mellőzte.

A kft. megszüntetését és a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását mellőzte.

A magánfél II. rendű, a XLIV. rendű, a LXII. rendű és a LXIII. rendű vádlottakkal szemben előterjesztett polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét – a bűnügyi költségre, a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésre és a személyi adatokra vonatkozó pontosítás mellett – I. rendű, II. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű, XIII. rendű, XIV. rendű, XVII. rendű, XLIV. rendű és LXII. rendű vádlott tekintetében helybenhagyta.

II.

[3] A másodfokú bíróság ítéletével szemben az ügyészség nyújtott be másodfellebbezést I. rendű, II. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű, XIII. rendű, XIV. rendű, XVII. rendű,

XLIV. rendű vádlott terhére, a büntetésük súlyosítása érdekében; míg az V. rendű vádlott védője enyhítésért, a VI. rendű vádlott és védője felmentésért, illetve enyhítésért, a XIV. rendű vádlott felmentésért, illetve enyhítésért, valamint védője enyhítésért, a XLIV. rendű vádlott védője enyhítésért, a LXII. rendű vádlott védője felmentésért fellebbezett.

[4] A Legfőbb Ügyészség BF.1951/2015/20. számú nyilatkozatával az ügyészség másodfellebbezését változatlan tartalommal fenntartotta.

[5] Indítványában kifejtette, hogy az első- és másodfokú bíróság nem vétett az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértést, a megállapított tényállás megalapozott, az a harmadfokú eljárásban irányadónak tekintendő. Az ítéletábra helytálló következtetést vont le a fellebbezéssel érintett vádlottak bűnösségére, és a jogi minősítést is törvényesnek tartotta.

[6] Ugyanakkor az I. rendű, a II. rendű, az V. rendű, a VI. rendű, a VII. rendű, a XIII. rendű, a XIV. rendű, a XVII. rendű és a XLIV. rendű vádlott büntetésének súlyosítására, ezzel együtt – a Btk. 2. §-ára figyelemmel – a VII. rendű, a XIII. rendű és a XVII. rendű vádlott által elkövetett bűncselekmények jogi minősítésének megváltoztatására tett indítványt.

[7] Indítványozta, hogy a Kúria ítélje

- az I. rendű vádlottat határozott ideig tartó, börtön fokozatú szabadságvesztésre, a kiszabott szabadságvesztés tartamát emelje fel, és a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztésre vonatkozó rendelkezést mellőzze, továbbá közügyektől eltiltás mellékbüntetésre;
- a II. rendű vádlottat határozott ideig tartó, börtön fokozatú szabadságvesztésre, a kiszabott szabadságvesztés tartamát emelje fel, és a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztésre vonatkozó rendelkezést mellőzze, továbbá közügyektől eltiltás mellékbüntetésre;
- az V. rendű vádlottat határozott ideig tartó, börtön fokozatú szabadságvesztésre, a kiszabott szabadságvesztés tartamát emelje fel, és a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztésre vonatkozó rendelkezést mellőzze, továbbá közügyektől eltiltás mellékbüntetésre;
- a VI. rendű vádlottat határozott ideig tartó, börtön fokozatú szabadságvesztésre, a kiszabott szabadságvesztés tartamát emelje fel, és a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztésre vonatkozó rendelkezést mellőzze, közügyektől eltiltás mellékbüntetésre;
- a VII. rendű vádlottat pénzbüntetésre, a cselekményeit minősítse bűnsegédként elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétségének [Btk. 405. § (1) bekezdés] és közokirat-hamisítás büntetének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont];
- a XIII. rendű vádlottat pénzbüntetésre, cselekményeit minősítse 4 rendbeli, egy esetben bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntetének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], 2 rendbeli, egy esetben bűnsegédként elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétsége kísérletének [Btk. 405. § (1) bekezdés];
- a XIV. rendű vádlottat határozott ideig tartó, börtön fokozatú szabadságvesztésre, valamint a pénzbüntetés érintetlenül hagyása mellett közügyektől eltiltás mellékbüntetésre;
- a XVII. rendű vádlottat pénzbüntetésre, cselekményeit minősítse 3 rendbeli, egy esetben bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntetének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], 4 rendbeli, egy esetben bűnsegédként elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétségének [Btk. 405. § (1) bekezdés];
- a XLIV. rendű vádlottat határozott ideig tartó, börtön fokozatú szabadságvesztésre, valamint a pénzbüntetés érintetlenül hagyása mellett közügyektől eltiltás mellékbüntetésre, ezzel együtt mellőzze a közérdekű munka büntetést.

[8] Az V. rendű vádlott védője a fellebbezésében – az V. rendű vádlott tekintetében figyelembe vehető enyhítő körülmények felsorolása mellett – a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

[9] A VI. rendű vádlott felmentése érdekében jelentett be fellebbezést. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helytelen ténybeli következtetés alapján, téves tényálláson alapuló ítéletet hozott. Ugyanis a közjegyző nem a végrehajtási záradék iránti kérelmet tartalmazó űrlapot, hanem a rendelkező okiratot záradékolja. Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság túlterjeszkedett a vádon akkor, amikor az ítéletében további új bűncselekményekben, azaz intellektuális közokirat-hamisításban is bűnösnek mondta ki, mivel arra bizonyítást nem folytatott le, bizonyítékot nem tárt fel. Vitatta a vádlotti tudattartalomra vont ítéleti következtetést. Álláspontja szerint a bíróság nem folytatott bizonyítást több, lényeges körülményre, a közjegyzői eljárásokra vonatkozóan, így arra sem, hogy a VI. rendű vádlott tudta-e, hogy az alapokiratban az ügyfél esetleg valótlan tartalmú vagy valós ugyan, de csalárd nyilatkozatot tett. Részletesen kifejtette, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítás során milyen hibákat vétettek, így egyes tanúk kihallgatásának, adott kérdésre való nyilatkoztatásának, ellentmondásaik tisztázásának elmaradását. Kiemelte, hogy sem a nyomozó hatóság, sem a bíróság nem tudta bizonyítani a vádlotti motivációt, az elkövetésben való érdekeltségét. Sőt a bíróság megállapította, hogy ismeretlen okból, ismeretlen motivációval, felderítetlen módon, ellenérték nélkül követte el a cselekményeket. Kifogásolta az elsőfokú bíróság eljárását, és állította, hogy az elsőfokú bíró az emberi méltóságában megsértette. Kifejtette, hogy ellene sem etikai, sem szakmai, illetve egyéb panaszt, kifogást nem emeltek, több társadalmi feladatot is ingyen látott el, így például jogi tanácsadást nyújtott különböző állami intézményekben. Elsődlegesen indítványozta valamennyi bűncselekmény esetében az ellene emelt vád alóli felmentését. Elítélése esetére – a jelentős időmúlásra, életkorára és jövőbeni munkavégzésére tekintettel – kérte az előzetes mentesítésben való részesítését.

[10] A VI. rendű vádlott védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért jelentett fellebbezést. Kifejtette, hogy a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntetést a vád nem tartalmazta, az ügyészség nem állította, hogy a VI. rendű vádlott „közreműködött” jog vagy kötelezettség létezésére vonatkozó valótlan adat, tény, nyilatkozat közokiratba foglalásában, így a bíróság ítélete sem tartalmazhatta a vádelvnek megfelelően, hogy a VI. rendű vádlott intellektuális közokirat-hamisítást követett el, ezért a bíróság a vádon túlterjeszkedett. A védő szerint, ha a hivatalos személy mint az okirat kiállítója tud a közreműködése folytán bejegyezni kért adat valótlanágáról, nem a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontja, hanem a Btk. 343. § (1) bekezdés c) pontja szerinti bűncselekményt követi el. Álláspontja szerint a végrehajtási záradék kiállításával a közjegyző a munkáját befejezte, a végrehajtási eljárás ezt követően a végrehajtó előtt folyik, vagyis a közjegyző nem működik közre abban, hogy végrehajtási jogot jegyezzenek be az ingatlan-nyilvántartásba. A másodfokú bíróság összemosta a közjegyzői ügyleti okiratot és a végrehajtási záradék kiállítása iránti kérelmet. A védő szerint az intellektuális közokirat-hamisítás nem valósult meg, mivel a végrehajtás iránti indítvány kérelem előterjesztésekor a VI. rendű vádlott a csalárd szándékról nem tudott. Nem volt kétséget kizáróan bizonyított, hogy a védenccé tudott volna a fiktív ügyletekről. Indítványozta, hogy a Kúria a VI. rendű vádlottat részesítse előzetes mentesítésben figyelemmel arra, hogy ezen büntetőeljárást megelőzően és azóta is kifogástalan életvitelt folytat, vele szemben a jelen eljárás tárgyát képező cselekmények óta eltelt 11 évben újabb eljárás nem indult, családi élete rendezett.

[11] A XIV. rendű vádlott elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért jelentett be fellebbezést, amelyet részletesen nem indokolt.

[12] A XIV. rendű vádlott védője a kiszabott büntetés enyhítéséért jelentett be fellebbezést kiemelve a jelentős időmúlást és a vádlotti beismerést.

[13] A XLIV. rendű vádlott védője enyhítésért jelentett be fellebbezést, melyben a bűnösségi kör szűkülésére és a jelentős időmúlásra hivatkozott. Kifejtette, hogy a büntetőügy más vádlottjaival összehasonlítva jelentősen kisebb fokú a XLIV. rendű vádlott szervezettségben, elkövetésben való részvétele.

[14] A LXII. rendű vádlott védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést, amelyben kifejtette, hogy a másodfokú bíróság a tényállás kiegészítésekor csupán a vádirat szövegét emelte át, arra bizonyítást nem folytatott, és azt a rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztják alá.

[15] Az I. rendű vádlott védője a 2023. március 14-i észrevételében utalt arra, hogy a másodfokú bíróság ítéletével megállapított bűncselekmények minősítése alapján figyelembe veendő büntetési tételkeret jelentősen enyhébb az elsőfokú bíróság által megállapítottakhoz képest, ezért a büntetés enyhítése indokolt volt. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítéletben már rögzített jelentős időmúlás óta további másfél év telt el, és egyes cselekmények vonatkozásában ez már 14 évet jelent. Az I. rendű vádlott 56 évesen büntetlen előéletű, és az ügyészség által hivatkozott új büntetőügyében 2019-ben történt gyanúsítást követően jogerős ítélet még nem született, ezért az nem vehető figyelembe. Indítványozta a másodfokú bíróság által kiszabott büntetés helybenhagyását.

[16] A II. rendű vádlott védője a 2023. március 27-i észrevételében – a vádlott korábban szerzett kitüntetésére is hivatkozva – kiemelte, hogy a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség csekély foka nem indokolja végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását. Sérelmezte, hogy a büntetés súlyosítására vonatkozó ügyési indítvány nem vette figyelembe a II. rendű vádlott több évtizedes kifogástalan végrehajtói pályafutását. Kiemelte, hogy a védenca komoly pszichés és szervi betegségben szenved. Indítványozta a másodfokú ítélet helybenhagyását.

[17] A VI. rendű vádlott a 2023. április 11-én érkezett beadványában részletesen kifejtette, hogy a másodfokú bíróság az ítéletében a tudattartalomra vonatkozóan milyen indokolást adott, ezekre észrevételt tett, és sérelmezte, hogy a bűnösség irányába ható megállapításokat a bíróság bizonyítékokkal nem, vagy nem kétséget kizáróan támasztotta alá. A VI. rendű vádlott álláspontja szerint a bíróság abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést vétett azzal, hogy a XXIII. rendű vádlott védőjét az ügyből nem zárta ki. Állította, hogy a bíróság a vádtól eltérő tényállást állapított meg, ezzel pedig a vádhoz kötöttséget sértette meg. Megismételte, hogy a részletesen kifejtett indokai alapján bűncselekmény elkövetése a terhére nem állapítható meg, minden esetben szabályosan járt el, bűnös tudata nem volt.

[18] A VI. rendű vádlott védője a 2023. április 11-én érkezett beadványában a közjegyzői okiratok végrehajtási záradékkal való ellátására vonatkozó történeti és jogszabályi háttér ismertetése mellett állította, hogy a végrehajtási kérelem nem közokirat és nem is ténytanúsító okirat, hanem a végrehajtást kérő által kitöltött olyan formanyomtatvány, amely két tanú előtt aláírt, teljes bizonyító erejű magánokirat, valamint következtetése szerint, ha az ügyleti közokirat, illetve az abban foglalt kötelezettség megfelel a törvényi feltételeknek, a végrehajtás iránti kérelem pedig összhangban van a közjegyzői okirat tartalmával, továbbá a végrehajtás elrendelését a Cstv. alapján sem kell megtagadni, akkor a végrehajtást el kell rendelni, ellenkező esetben a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal történő ellátását meg kell tagadni.

[19] A Kúria a másodfellebbezéseket a Be. 620. § (1) bekezdés zárófordulata szerint nyilvános ülésen bírálta el.

[20] A nyilvános ülésen az ügyész a fellebbezésben foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta. Indítványozta, hogy a Kúria a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezésének indokolásában részletesen kifejtett okokra és körülményekre figyelemmel a vádlottakkal szemben kiszabott büntetést, illetőleg intézkedést lényeges mértékben súlyosítsa.

[21] A Kft. jogi személy képviselője felszólalásában a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[22] Az V. rendű vádlott az írásban előterjesztett fellebbezésében foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta, elsődlegesen a kiszabott büntetés enyhítését, másodlagosan a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[23] A VI. rendű vádlott védője a korábbi beadványaiban és az írásban indokolt fellebbezésében foglaltakkal egyezően szólalt fel. Kifejtette továbbá, hogy a VI. rendű vádlott tudatának nem kellett átfognia azt a tartalmat, amit az elsőfokú bíróság jellemzően az ő terhére rótt. Ahol a másodfokon eljáró ítélőtábla közokirat-hamisítás büntetést állapított meg a közjegyző terhére, azokban az esetekben sem kellett a tudatának átfognia azt, hogy bűnös magatartásokról van szó.

[24] Szerinte a közjegyző egyetlen alkalommal tudhat arról, tudata egyetlen alkalommal foghatja át, hogy bűnös szándékkal keresik meg őt, ha ezt elmondják neki. Ha nem mondják el, nem tudhatja.

[25] Elsődlegesen a VI. rendű vádlott felmentését, másodlagosan a büntetés enyhítését és a VI. rendű vádlott előzetes mentesítésben részesítését kérte.

[26] A XIV. rendű vádlott védője az írásban benyújtott másodfellebbezésében foglaltakat tartotta fenn. Csatolta a XIV. rendű vádlott munkaszerződését, mely szerint a vádlott fizetése a mindenkor minimálbér összegével egyező. A pénzbüntetés enyhítése mellett részletfizetés engedélyezését kérte.

[27] A XLIV. rendű és a LXII. rendű vádlott védője az írásban benyújtott fellebbezésében foglaltakkal egyezően szólalt fel, és a XLIV. rendű vádlott büntetésének enyhítését, míg a LXII. rendű vádlott felmentését kérte.

[28] Az I. rendű vádlott védője, a II. rendű vádlott védője, a VII. rendű vádlott védője, a XIII. rendű vádlott védője és a XVII. rendű vádlott védője a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[29] Az I. rendű vádlott, a II. rendű vádlott és az V. rendű vádlott az utolsó szó jogán a másodfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[30] A VI. rendű vádlott az utolsó szó jogán felolvasta a 2023. március 25. napján kelt, írásban benyújtott fellebbezését, valamint ismertette a 2023. április 11-én érkezett beadványát.

IV.

[31] Az ügyészség fellebbezése az I. rendű és a II. rendű vádlott tekintetében alapos, a védelmi fellebbezés a VI. rendű vádlott esetében részben alapos, míg a további fellebbezések nem alaposak.

[32] A másodfellebbezés alapján harmadfokú eljárásnak van helye. Az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés jogát a Be. 579. § (1) bekezdése általánosságban – a Be. 580. §-ában foglalt szűk körű kivételekkel, további feltétel előírása nélkül – biztosítja. Ezzel szemben a Be. 615. § (1) bekezdése a másodfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés lehetőségét kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén biztosítja.

[33] A jogorvoslati, felülbírálati és a döntési jogkör összefügg. A jogorvoslati terjedelmének korlátozottsága kihat a felülbírálat terjedelmére és maga után vonja a döntési jogkör meghatározottságát. Ugyanakkor a döntési jogkör fogalmilag nem lehetséges felülbírálati jogkör nélkül.

[34] A Be. 615. § (1) bekezdése és (2) bekezdése – a (2a) bekezdésben írt korlátok között – meghatározza a másodfellebbezés törvényi okát, a (3) bekezdése pedig a másodfellebbezés törvényi jogát.

[35] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú ítélet ellen (másod)fellebbezésnek van helye, ha a másodfokú bíróság döntése az elsőfokú bírósággal ellentétes.

[36] A Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja szerint ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, vagy olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az elsőfokú bíróság felmentett vagy vele szemben az eljárást megszüntette, a b) pontja szerint ha a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlottat felmentette, vagy vele szemben az eljárást megszüntette, a c) pontja szerint, ha a vádlott bűnösségét olyan bűncselekményben állapította meg, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett.

[37] A hatályos Be. ehhez, a korábbi eljárási törvényben is meglévő feltételhez hozzárendelte, hogy nem önmagában az eltérés, ellentét (objektíve), hanem annak sérelmezése (szubjektíve) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.

[38] Utóbbiról rendelkezik a Be. 615. § (3) bekezdése, ami a másodfellebbezés törvényi joga, s ehhez kötődik a felülbírálat Be. 618. § szerinti szabályozása.

[39] Ennek lényege, hogy az ellentétes döntés elengedhetetlen, de nem eleve, feltétlen (hivatalból), hanem csak akkor jelent harmadfokú eljárásra jogot, ha az ilyen, avagy azzal összefüggő rendelkezést a jogosult sérelmezi. Ez a sérelmezés jelent belépőt az érintett rész felülbírálatához, és ha a sérelem alapos, akkor nyílik meg a döntési jogkör. Tehát nem automatikusan van helye harmadfokú eljárásnak, hanem csak akkor, ha a jogosult a törvény adta jogával élve, valamely törvényi okból sérelmezi a másodfokú határozatot.

[40] E szabályozás által – tehát a jogorvoslat terjedelméhez, célra tartásához kötöttsége folytán – a harmadfokú eljárás közelített a felülvizsgálathoz, ami egyébként jellegét tekintve természetes, mivel a harmadfokú eljárás valójában nem a másodfokú revízió folytatása, hanem a felülvizsgálati revízió előrehozatala, jogerő előttre hozatala (aminek perjogi következménye, hogy kiváltja a későbbi anyagi jogi okból való felülvizsgálatot).

[41] Mindehhez járul a Be. 618. § (4) bekezdése, miszerint a senki által nem támadott felmentő, avagy eljárást megszüntető rendelkezés nem bírálható felül, azonban ilyenkor is megmarad az a fellebbezési jog, ami az ilyen rendelkezéssel, mint ellentétes döntéssel előállt törvényi ok esetében az ezzel összefüggő rendelkezés sérelmezésére biztosít fellebbezési jogot.

[42] Jelen ügyben az ellentétes döntések lényege a következő:

- a VI. rendű vádlott esetében másodfokon többletbűnösség megállapítása, felmentő és megszüntető rendelkezések [Be. 615. § (1) és (2) bekezdés b) és c) pont],
- a LXII. rendű vádlott esetében elsőfokú felmentés ellenében másodfokon bűnösség megállapítása, illetve megszüntetés [Be. 615. § (1) és (2) bekezdés a) és b) pont],

– az érintett további vádlottak esetében másodfokon felmentő, illetve megszüntető rendelkezések [Be. 615. § (1) és (2) bekezdés b) pont].

[43] Ugyanis az elsőfokú bíróság ítéletében bűnösnek mondta ki:

– Az I. rendű vádlottat 5 rendbeli bünszervezetben elkövetett befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont], 5 rendbeli bünszervezetben, felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 343. § (1) bekezdés a) pont], 28 rendbeli bünszervezetben, felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], amelyből 25 rendbeli befejezett, 3 rendbeli kísérlet, 4 rendbeli bünszervezetben, felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § c) pont] és 3 rendbeli bünszervezetben elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétségében [Btk. 405. § (1) bekezdés], amelyből 2 rendbeli felbujtóként, 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett. A 3 rendbeli bünszervezetben, felbujtóként elkövetett pénzmosás büntette [Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont] miatt ellene emelt vád alól felmentette. Ellenben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek az I. rendű vádlott bűnösségét 3 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezte és e bűncselekmények miatt az ellene folyamatban lévő eljárást megszüntette.

– A II. rendű vádlottat 4 rendbeli bünszervezetben elkövetett vesztegetés büntetében [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. fordulat], 4 rendbeli bünszervezetben elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], amelyből 3 rendbeli befejezett, 1 rendbeli kísérlet, 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 343. § (1) bekezdés a) pont], 3 rendbeli bünszervezetben elkövetett hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § a) pont], 2 rendbeli bünszervezetben elkövetett hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § c) pont] és hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § a) pont], ellenben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a II. rendű vádlott bűnösségét 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében, melyből 1 rendbeli kísérlet [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmények miatt az ellene folyamatban lévő eljárást megszüntette.

– Az V. rendű vádlottat 2 rendbeli bünszervezetben, bűnsegédként elkövetett befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont], 6 rendbeli, bünszervezetben elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] és 5 rendbeli bünszervezetben, bűnsegédként elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétségében [Btk. 405. § (1) bekezdés], ellenben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek az V. rendű vádlott bűnösségét 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében, melyből 1 rendbeli kísérlet [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmények miatt az ellene folyamatban lévő eljárást megszüntette.

– A VI. rendű vádlottat 2 rendbeli bünszervezetben elkövetett vesztegetés büntetében [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. fordulat], 2 rendbeli bünszervezetben elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 343. § (1) bekezdés a) pont] és közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], ellenben a másodfokú bíróság 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 343. § (1) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette és a fennmaradó cselekményeit 6 rendbeli közokirat-hamisítás büntetének [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont] és 14 rendbeli közokirat-hamisítás büntetének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] minősítette.

– A VII. rendű vádlottat bünszervezetben, bűnsegédként elkövetett befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont] és 2 rendbeli bünszervezetben elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], ellenben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a VII. rendű vádlott bűnösségét 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmény miatt az ellene folyamatban lévő eljárást megszüntette.

[44] Az elsőfokú bíróság

– a VII. rendű vádlott bűnösségét 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont], amelyből 1 rendbeli felbujtóként, 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett és 2 rendbeli hitelsértés vétségében (1978. évi IV. törvény 330. §), amelyből 1 rendbeli tettesként, 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett állapította meg, ellenben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a XIII. rendű vádlott bűnösségét 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmény miatt az ellene folyamatban lévő eljárást megszüntette.

– A XIV. rendű vádlott bűnösségét 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében, amelyből 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] és hitelsértés vétségében (1978. évi IV. törvény 330. §) állapította meg, ellenben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a XIV. rendű vádlott bűnösségét 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmény miatt az ellene folyamatban lévő eljárást megszüntette.

– A XVII. rendű vádlott bűnösségét 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont], amelyből 1 rendbeli tettesként, 1 rendbeli felbujtóként elkövetett és 4 rendbeli hitelsértés vétségében (1978. évi IV. törvény 330. §), amelyből 1 rendbeli társtettesként, 2 rendbeli tettesként, 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett állapította meg, ellenben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a XVII. rendű vádlott bűnösségét 1 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmény miatt az ellene folyamatban lévő eljárást megszüntette.

– A XLIV. rendű vádlott bűnösségét felbujtóként elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont], 4 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], amelyből 1 rendbeli tettesként, 3 rendbeli felbujtóként elkövetett és 2 rendbeli felbujtóként elkövetett tartozás fedezetének elvonása vétségében [Btk. 405. § (1) bekezdés] állapította meg, valamint a felbujtóként elkövetett pénzmosás büntette [Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont] miatt ellene emelt vád alól felmentette, ellenben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a XLIV. rendű vádlott bűnösségét 1 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmény miatt az ellene folyamatban lévő eljárást megszüntette, az ellene 1 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

– A LXII. rendű vádlott bűnösségét közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] állapította meg, és a pénzmosás büntette [Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont] miatt ellene emelt vád alól felmentette, ellenben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a LXII. rendű vádlott bűnösségét 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmény miatt az ellene folyamatban lévő eljárást megszüntette, továbbá bűnösnek mondta ki pénzmosás büntetében [Btk. 399. § (4) bekezdés a) pont].

[45] Ezen ellentétes döntések a másodfokú ítélet elleni fellebbezés lehetőségét valamennyi érintett vádlott tekintetében kétségekívül megnyitották, ez a másodfellebbezés törvényi oka.

[46] Ez tehát a harmadfok kapuja, aminek törvényi oka, valamint törvényi joga egyaránt biztosított jelen ügyben, s ezzel a joggal az ügyészség és az V. rendű vádlott védője, a VI. rendű vádlott és védője, a XIV. rendű vádlott és védője, a XLIV. rendű vádlott védője és a LXII. rendű vádlott védője éltek is.

[47] A Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerint a fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve – a Be. 2021. január 1. napjától hatályos szövegének – b) pontja szerint kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, a Be. 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást.

[48] Az ügyészség az ellentétes döntést nem támadta, míg védelmi oldalról ilyen támadás kizárólag a VI. rendű vádlott és védője, valamint a LXII. rendű vádlott védője részéről történt.

[49] Ennélfogva a felülbírálat terjedelme két vádlott – a VI. rendű és a LXII. rendű – esetében, a sérelmezett ellentétes döntések tekintetében teljeskörű.

[50] A többi vádlottat érintően a joghatályos másodfellebbezések a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontján alapultak, a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontjában foglaltakat sérelmezve a kiszabott büntetés, illetve intézkedés súlyosítását, illetve enyhítését célozva. Ide érteve a XIV. rendű vádlott és védője által bejelentett másodfellebbezést is, amint arra a Legfőbb Ügyészség az indítványában helyesen utalt.

[51] A harmadfokú eljárásban – a Be. 617. § értelmében – alkalmazni kell a Be. 590. § (5) bekezdés b) pontját, miszerint az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálatnak van helye a bűnösséget megállapító rendelkezés vonatkozásában, ha a terheltet fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni.

[52] Mindezen túlmenően kétségtelen, hogy a harmadfok a felülvizsgálathoz képest annyiban tágabb, hogy mind a bűnösség megállapítását, mind pedig a büntetés vizsgálatát biztosítja, utóbbit pedig nem csupán a törvényes minősítés hibája, avagy önmagában vett anyagi jogi hiba esetén. Ezért is van helye és jogi alapja jelen ügyben a büntetés vizsgálatának.

[53] Ez tehát a harmadfokú fellebbezési jogból és felülbírálati okból következő döntési jogkör levezetése, és annak elvi tartalma. Ehhez képest válik biztosítottá a jogosultak jogorvoslati jogának érvényesítése [amit az Alaptörvény 28. cikk (7) bekezdése garantál, s egyben a Be. 2. § (3) bekezdése által védett].

[54] A joghatályos fellebbezések alapján a Kúria a Be. 618. § (1) és (2) bekezdése szerinti terjedelemben felülbírált a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

[55] A felülbírálat tárgya értelemszerűen és főszabályként először az eljárási szabályok – azon belül a feltétlen, majd az ún. relatív hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok – megtartása, ezt követően pedig a teljes körű felülbírálattal érintett tényállások – a VII., XIII., XXVIII. tényállási pontok – megalapozottságának vizsgálata.

[56] Mindezek előrebocsátásával (és sorrendjében) a Kúria a felülbírálat során nem észlelt olyan – a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely feltétlen hatályon kívül helyezési okot képez, az ügy érdemi elbírálását kizárná [Be. 625. § (1) bekezdés és (2) bekezdés].

[57] A másodfokú bíróság ítéletében – egyebek mellett – a [897]-[926] bekezdésekben írtak szerint részletesen vizsgálta az elsőfokú eljárási szabályok megtartásával kapcsolatban felmerült kérdéseket, a kifogásokat mindenre kiterjedően megválaszolta, helyes érvekkel alátámasztotta. A Kúria ezekkel alapvetően egyetértett.

[58] A VI. rendű vádlott másodfellebbezésében továbbra is sérelmezte az elsőfokú bíró eljárását, tárgyalásvezetési magatartását.

[59] Kétségtelen, hogy az ügyben az eljáró bíróval szemben több kizárási indítvány előterjesztésére is sor került, melyeket perrendszerűen elbíráltak, a bejelentett kizárási (elfoglaltságra vonatkozó) ok alapjául szolgáló indokokat megvizsgálták, és az indítványok minden esetben elutasításra kerültek.

[60] A Kúria megjegyzi a következőket.

[61] Az ügy tárgyilagos megítélését garantáló magatartás, megnyilvánulás kétségtelen megjelenhet egyfelől az ítéletben annak indokolása, érvelése körében, másfelől a bizonyítási eljárásban az eljárási cselekményekben, az a közvetlenség keretében a bizonyítás mikéntjéhez és a tények alapjául szolgáló bizonyítékok bírói mérlegelési tevékenységéhez is kapcsolódhat.

[62] Jelen ügyben a kifogások az eljáró bíró bizonyítási eljárás során tanúsított tevékenységével, tárgyalásvezetésével kapcsolatosak voltak.

[63] A Kúria kiemeli, hogy a bizonyítási eljárás során a bíró részéről szubjektív véleménynek nincs helye. A kritikainak szánt, vagy egyértelműen személyessé váló mondatoknak szintén nincs helye a tárgyalóteremben.

[64] Azonban az elfogultság körében különbséget kell tenni a nem helyénvaló megnyilvánulás, (helytelen pervezetés, kérdezés), de érvényességet nem befolyásoló, és a nem helyénvaló és egyben érvényességet befolyásoló, azt megdöntő bírói megnyilvánulások között, amelyek lehetnek feltétlen hatályon kívül helyezési okok.

[65] A bíró az ítélezés során személyesen jár el, döntése kizárólag a saját személyes döntése, azonban az ügy, amit eldönt nem személyes ügy. Semmiképpen nem helyénvaló a bizonyítási eljárás során, a tárgyaláson a bíró személyes megnyilvánulása, azonban mindez nem feltétlen jelent érvényességi problémát. Ezt minden ügyben körültekintően és ügyhöz kötötten kell vizsgálni.

[66] A Kúria egyetértett a másodfokú bíróság e körben részletesen kifejtett álláspontjával {másodfokú ítélet [895]-[904] bekezdés}, azzal, hogy a meghozott határozat érvényességét megdöntő feltétlen hatályon kívül helyezési ok jelen esetben nem valósult meg.

[67] A VI. rendű és a LXII. rendű vádlottat érintő (teljes körű) felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a másodfellebbezéssel érintett része megalapozott-e.

[68] Eszerint a harmadfokú bíróság értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által irányadónak tartott tényállás megalapozott-e. Ezalatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által megalapozottnak tartott tényállás, valamint a másodfokú bíróság általi módosítás.

[69] A másod- és harmadfokú bíróság számára egyaránt adott ugyanis a megalapozatlanság vizsgálatának törvényi lehetősége, és ugyanaz értendő a megalapozatlanság okai alatt [Be. 592. § (1) bekezdés].

[70] A VI. rendű vádlott VII. és XIII. tényállási pontokban szereplő cselekményeire vonatkozóan a másodfokú bíróság azt rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben megalapozatlan a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontja szerinti okból {másodfokú ítélet [1027] bekezdés}.

[71] Megállapította, hogy ez a részbeni megalapozatlanság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján bizonyítás felvétele nélkül, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján kiküszöbölhető, ennek érdekében a másodfokú bíróság a megállapított tényállást kiegészítette, illetve helyesbítette {másodfokú ítélet [1028] bekezdés}.

[72] Ezt kiküszöbölendő – bizonyítás felvétele nélkül – nyilvános ülést tartott, és az iratok alapján a VI. rendű vádlott esetében az elsőfokú ítélettel megállapított tényállást – VII. és XIII. tényállási pont – helyesbítette, pontosította {másodfokú ítélet [1057] – [1059] bekezdés, illetve a [1266] – [1278] bekezdés}.

[73] Ekként az egyik ítélet szerint a VI. rendű vádlott cselekménye a VII. tényállási pont vonatkozásában 1 rendbeli közokirat-hamistás büntette [Btk. 343. § (1) bekezdés a) pont], a másik ítélet szerint viszont 4 rendbeli, valamint további 12 rendbeli a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette, a XIII. tényállási pont vonatkozásában 1 rendbeli közokirat-hamistás büntette [Btk. 343. § (1) bekezdés a) pont], a másik ítélet szerint viszont 2 rendbeli, valamint további 2 rendbeli a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette.

[74] A másodfokú ítélet felülbírálata kapcsán az a kérdés, hogy a másodfokú bíróság által irányadónak tartott tényállás megalapozott-e, illetve, hogy a másodfokú bíróság megtehetette-e eljárásjogilag azt, amit tett, és helyesen tette-e azt, amit egyébként megtehetett.

[75] A VII. tényállási pont estében a másodfokú bíróság

- az első bekezdést pontosította {másodfokú ítélet [1057] bekezdés}; ezen kiegészítés helytálló; miként az [1058] bekezdésben írt korrekció is;

- a hatodik, hetedik, nyolcadik bekezdésből mellőzte az elismert tartozások fedezetéül szolgáló ingatlanok külön-külön történő feltüntetését {másodfokú ítélet [1059] bekezdés}.

[76] Ennek okát az ítéletábra egyrészt abban látta, hogy szükséges volt az egyes banki kölcsönök fedezetét pontosan megjelölni, másfelől viszont a Porteleki Sándor, Bartos László és Horváth Zsolt Pál felé, a közjegyző előtt tett tartozáslismerő nyilatkozatok nem tartalmaztak arra való utalást, hogy a tartozás fedezetéül csak az egyik ingatlan szolgálna, vagy kifejezetten bármely ingatlan fedezet lenne, ezen felül a végrehajtási jogot a tulajdoni lapok alapján mindhárom ingatlanra, mindhárom jogosult javára bejegyezték {másodfokú ítélet [1218] bekezdés}.

[77] A VII. tényállási pontot megvizsgálva a Kúria megállapította, hogy az továbbra is a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja szerinti hibában szenved, hiányos. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor az ítélete indokolási részében – az általa lefolytatott bizonyítás eredményeként – olyan további lényeges megállapításokat tett, amelyek a tényállás részét képezőek, tehát oda tartozóak.

[78] Ezért azokat a Kúria a VII. tényállási pontba beemeli a következők szerint:

„a VI. rendű vádlott a XXII. rendű vádlott követelését tartalmazó okiratot annak a tudatában látta el végrehajtási záradékkal, hogy az hamis, és hogy a XXII. rendű vádlott az I. rendű vádlott érdekében azért kívánja megindítani a végrehajtási eljárást (és az V. rendű vádlott azért nyújt neki segítséget), hogy ezzel a valós jogosult követelésének biztosítékát elvonja, és hogy ennek révén az I. rendű vádlott megszerezze az ingatlant. Ennek ellenére nem tagadta meg az eljárást, és azt lefolytatta.” (elsőfokú ítélet 134. oldal utolsó bekezdéstől a 135. oldal első bekezdésig).

[79] Ezzel a kiegészítéssel a VII. tényállási pont megalapozottá vált, és megalapozott a XIII., miként a XXVIII. tényállás (pénzmosást érintő része) is, ekként azok irányadóak voltak a harmadfokú eljárásban is (Be. 619. §).

[80] A másodfokú bíróság egyes megszüntető rendelkezései azzal összefüggőek voltak, hogy – egyébként helyesen – vizsgálta a vád ténybeli kereteit, és arra a jogi álláspontra jutott, hogy az elsőfokú bíróság több esetben a vádon túlterjeszkedve állapította meg egyes vádlottak bűnösségét több cselekményben.

[81] Ezt a vizsgálatot azonban a Kúriának is el kellett végeznie azon cselekmények esetében, ahol a másodfokú bíróság állapított meg többlet bűnösséget, így az érintett VII. és XIII. tényállás estében is, amint ezt egyébként a VI. rendű vádlott védője a fellebbezésében kifogásolta is.

[82] A Be. 6. § (1) bekezdése alapján a bíróság a vád alapján ítélezik. Két közjogi alaptényezője van a büntetőpernek, az ügyész, aki felteszi a kérdést, és a bíróság, aki választ ad rá.

[83] A vádelv alapján a bíróság köteles a vádat kimeríteni, a vádon túl nem terjeszkedhet; csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet, és csak olyan tények alapján, amelyet a vád tartalmaz [Be. 6. § (3) bekezdés]. Mindez azt jelenti, hogy a vád perjogi rendeltetése alapvetően az, hogy a bíróság számára a büntetőjogi felelősség kérdésében való érdemi vizsgálat ténybeli kereteit rögzítse.

[84] A Kúria kiemeli, hogy a Be. 6. § (3) bekezdése a bíróság vádhoz kötöttségét személyi és tárgyi értelemben is meghatározza. A személyi vádhoz kötöttség azt jelenti, hogy a bíróság csak a megvádolt, a vádiratban – egyértelműen és azonosíthatóan – meghatározott azon személy büntetőjogi felelősségéről dönthet, akinek a büntetőjogi felelősségre vonását a vádló indítványozza. A tárgyi vádhoz kötöttség azt jelenti, hogy a bíróság kizárólag olyan cselekményt, olyan ténnyt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz. A vád e körben hiánytalanul tartalmazza a cselekmény történeti tényállását, a vád szerinti bűncselekmény törvényi tényállási elemeit és a cselekmény Btk. szerinti minősítését is.

[85] A Be. 538. § (1) bekezdése alapján, ha az ügyészség – a vád tárgyává tett és azokkal összefüggő tények tekintetében – úgy látja, hogy a vádlott

a) más bűncselekményben bűnös vagy a vádirati minősítés szerinti bűncselekmény súlyosabban vagy enyhébben minősül, a vádat megváltoztatja,

b) más bűncselekményben is bűnös, mint amely miatt ellene vádat emelt, a vádat kiterjeszti.

[86] A vádelv eljárási garanciája egyidejűleg több részelemből építkezik: (1) a büntetőeljárás bírósági szakaszát kizárólag a vád lendítheti működésbe, vagyis a bíróság előtti büntetőeljárás megindításának nélkülözhetetlen előfeltétele a vád, (2) a bíróság eljárása vádhoz kötött, vagyis a vád jelöli ki az eljárás kereteit, a büntetőeljárás során egyfelől a tettazonosság elve, másfelől a bíróság vádkimerítési kötelezettsége érvényesül {33/2013. (XI. 22.) AB határozat [15] bekezdés}.

[87] A bírósági eljárás kereteit pontosan meghatározó vádirat áll összhangban a védelemhez fűződő

jogosítványok hatékony érvényesítésével is.

[88] Jelen felülbírálat során a vizsgálat alapja értelemszerűen az eredeti vád, illetve az ügyész perbeszéd szerinti, végindítványban kifejezésre jutott vád ténybelisége.

[89] A másodfokú bíróság a tényállás VII. pontjának vonatkozásában a vádat kimerítette, amikor a VI. rendű vádlott azon magatartását, hogy a XXII. rendű vádlott követelését tartalmazó okiratot annak tudatában látta el végrehajtási záradékkal, hogy az hamis, 1 rendbeli a Btk. 343. § (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntetteként, továbbá figyelemmel arra, hogy a VI. rendű vádlott ezen magatartása révén az ingatlan-nyilvántartásba a valótlan követelésen alapuló végrehajtási jog bejegyzésre került, a VI. rendű vádlott bűnösségét további 1 rendbeli a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntetteként minősítette.

[90] Megállapítható, hogy a vádhatóság a végindítványában (eredeti váddal egyezően) a VII. tényállás esetében kizárólag a XXII. rendű vádlott követelését tartalmazó okirathoz kapcsolódó VI. rendű vádlotti cselekvőiséget – egy ingatlanra vonatkozóan – tette vád tárgyává; ezzel összefüggésben kérte a VI. rendű vádlott felelősségre vonását a kötelezettségvállaló nyilatkozat közjegyzői okiratba foglalása, majd végrehajtási záradékkal ellátása kapcsán (végindítvány 53. oldal 2. bekezdés).

[91] A további 3 ügyletre viszont nem ez a helyzet, és az ügyész mindvégig kitartott azon álláspontja mellett is, hogy 1 ügylet fedezete 1 ingatlan volt.

[92] Ehhez képest a másodfokú bíróság a XXII. rendű vádlotté mellett még további 3 ügyletre vonatkozó ténybeliséget felrótt, és – az iratok tartalmára hivatkozással az általa mellőzött részek folytán az immár 4 ügylethez mindhárom, tényállásban szereplő ingatlant párosította {másodfokú ítélet [1059], [1218] [1551] bekezdés}. Így állt elő 4 rendbeli, illetve (3x4) 12 rendbeli cselekmény miatti felelősség, azaz többlet bűnösség.

[93] Kétségtelen, hogy a vádbeli és a bíróság által megállapított történeti tényállásnak nem kell egymást egészében átfednie. A bíróság által a bizonyítás eredményéhez képest helyesbítéssel vagy kiegészítéssel megállapított történeti tényállásnak nem kell mindenben egyeznie a vád által közölt tényekkel, a teljes történeti azonosság nem követelmény, az ítéleti tényállás az elkövetés előzménye, helye és ideje, a végrehajtás módja, eszköze stb. vonatkozásában eltérő lehet – ám a bűncselekmény lényeges elemét alkotó tényeknek egymással meg kell egyezniük, amit az ún. tettazonosság követel meg (EH 1999.90, EH 2005.1199 – BH 2005/242., EH 2012.10.B25 II., BJD 5440., BH 1995/504., BH 1986/9., BH 2000/1993., BH 2005/7.II., BH 2006/278., BH 2011/245.).

[94] A büntetőjogi felelősség megállapítása csak és kizárólag a vád tárgyává tett lényeges (releváns) tények alapulvételével történhet, olyan bűncselekményre vonatkozó alkotó tényeket a bíróság nem állapíthat meg, amelyet a vád nem tartalmazott.

[95] Következésképpen a másodfokú bíróság a VII. tényállási pont vonatkozásában túlterjeszkedett a vádon, amikor olyan többletbűnösséget állapított meg, amely nélkülözte az ennek megállapíthatóságához elengedhetetlenül szükséges vádban foglalt – egyébként az ítéleti tényállásból is hiányzó – ténybeli alapot. Ennek folyományaként törvénysértővé vált a VI. rendű vádlott bűnösségének kimondása további 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont] és további 11 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont].

[96] A XIII. tényállási pont vizsgálata ugyanezen szempontból a következőket jelentette.

[97] E tényállás szerint a VI. rendű vádlott a XXXIII. rendű és a XXXIV. rendű vádlottak követeléseit tartalmazó okiratokat annak tudatában látta el végrehajtási záradékkal, hogy azok hamisak, és hogy azért indítják meg a végrehajtási eljárást (és az V. rendű vádlott is azért nyújt segítséget), hogy ezzel a valós jogosult követelésének biztosítékát elvonják, és hogy ennek révén a XXXIII. rendű vádlott megszerezze az ingatlant. A VI. rendű vádlott tudomással bírt arról, hogy a követelések nem valósak, így ez alapján a végrehajtási záradék sem fog valós adatokat tartalmazni.

[98] Eddig ez a váddal egyező tényállás, és nem vitásan a 2 rendbeli Btk. 343. § (1) bekezdés c) pontja szerinti közokirat-hamisítás ténybeli alapja, a cselekmények minősítése is helyes, ehhez igazodó.

[99] Ehhez képest a másodfokú bíróság többletbűnösséget állapított meg 2 rendbeli a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontja szerinti közokirat-hamisítás büntetében. Ennek a jogi indokolás körében kifejtett indoka az volt, hogy „a VI. rendű vádlott tudatának át kellett fognia, hogy a tevékenysége révén valótlán követelésen alapuló végrehajtási jogok az ingatlan-nyilvántartásba is bejegyzésre kerülnek” {másodfokú ítélet [1554] bekezdés}.

[100] A másodfokú bíróság a tényállást nem egészítette ki az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés tényeivel; ezek az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásban sem szerepeltek; e tényekhez nem kapcsolt bűnfelelősséget az elsőfokú bíróság sem. Erre vonatkozó ténybeli adat kizárólag az elsőfokú bíróság ítéletének bizonyítékértékelő részében található (elsőfokú ítélet 156. oldal utolsó bekezdés).

[101] Eldöntendő kérdés, hogy erre vonatkozó bármiféle ténybeliség a vádban megjelent-e. A Kúria megállapította, hogy nem.

[102] A XIII. tényállási pont esetében a vád mindvégig megállt az okiratok végrehajtási záradékkal történő ellátásánál, az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés miatt a vádhatóság felelősségre vonást e cselekménynél nem kezdeményezett (ügyészség végindítványa 73. oldal utolsó bekezdés).

[103] Következésképpen a másodfokú bíróság a XIII. tényállási pont vonatkozásában is túlterjeszkedett a vádon, és így törvényes vád hiányában állapította meg a VI. rendű vádlott bűnösségét további 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont].

[104] Ezért a Kúria a VI. rendű vádlott esetében e cselekmények miatt a támadott határozat bűnösséget megállapító rendelkezését a Be. 607. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte – figyelemmel a Be. 567. § (2) bekezdés c) pontjában írtakra –, és e bűncselekmények miatt az eljárást megszüntette.

[105] A VI. rendű vádlottat érintő védelmi fellebbezések ennyiben alaposak.

[106] A kifejtetteknek következménye, kihatása van értelemszerűen mindazon vádlott társakra is, akik a VII. és XIII. tényállásban írt cselekményekhez felbujtóként, vagy bűnsegédként kapcsolódtak, így az I. rendű és az V. rendű vádlottra is.

[107] E vádlottaknál a korlátozott felülbírálatra vonatkozó eljárásjogi rendelkezések nem csak lehetővé, de egyben kötelezővé is teszik ugyanezen döntés meghozatalát.

[108] A Be. 590. § (5) bekezdés b) pont érvényre jutásának természetes perjogi velejárója ugyanis az adott ítéleti részek anyagi jogi helyességének felülbírálata.

[109] Következésképpen a harmadfokú bíróság az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálja a Be. 590. § (5) bekezdés a)-c) pontjában meghatározottakat, vagyis az eljárási szabályok megtartásán túl a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezéseket akkor, ha a vádlottat fel kell menteni vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni és a bűncselekmények minősítésére vonatkozó rendelkezéseket.

[110] Jelen esetben az I. rendű és az V. rendű vádlottat érintő – VII. és XIII. tényállási pontokhoz kapcsolódó – bűnösséget megállapító rendelkezést hatályon kívül helyező, és megszüntető döntésnek ez a törvényi alapja.

[111] Ekként az I. rendű vádlott tekintetében 3 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont] (VII. tényállási pont), 11 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (VII. tényállási pont) és 2 rendbeli felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (XIII. tényállási pont) miatt; az V. rendű vádlott tekintetében 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (VII. tényállási pont) és 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] (XIII. tényállási pont) miatt bűnösségét megállapító rendelkezéseit hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmények miatt az eljárást megszüntette [Be. 607. § (1) bekezdés, Be. 567. § (2) bekezdés c) pont].

[112] A felülbírálat ezt követő szempontja a felrótt további cselekményeknél a bűnösségre vont következtetés és a törvényes minősítés helyességének vizsgálata.

[113] A VI. rendű vádlott és védője vitatta a közokirat-hamisításként értékelt cselekmények tényállásszerűségét, az alanyi bűnösségre (tudattartalom) vont következtetés helyességét. Kifogásolta, hogy a közjegyző által készített végrehajtási záradék alapjául szolgáló kérelmi lapok nem közokiratok, egyébként pedig a közjegyzőnek nem volt és nem is kellett tudomása legyen a hozzáforduló felek csalárd szándékáról, az általa kiállított okiratok valótlanságáról, miként arról sem, hogy azoknak mi lesz a további sorsa.

[114] Továbbá a VI. rendű vádlott írásbeli védekezésében, beadványaiban következetesen állította, hogy semmiféle szabálytalanságot nem követett el, minden esetben jogszerűen járt el.

[115] Eldöntendő kérdés tehát az irányadó tényállás szerinti, a VI. rendű vádlottra vonatkozó magatartás tényállásszerűsége, ami egy anyagi jogi kérdés, és ezzel szorosan összefüggésben a marasztaló döntésnek a Be. 590. § (5) bekezdés b) pont szerinti vizsgálata.

[116] Az irányadó tényállás VII. pontjának ide tartozó része szerint a VI. rendű vádlott a XXII. rendű vádlott követelését annak ellenére közjegyzői okiratba foglalta, hogy tudta, hogy az nem valós, majd annak tudatában látta el végrehajtási záradékkal, hogy az hamis, és a XXII. rendű vádlott az I. rendű vádlott érdekében azért kívánja megindítani a végrehajtási eljárást, hogy ezzel a valós jogosult követelésének biztosítékát elvonja, és ennek révén az I. rendű vádlott megszerezze az ingatlant. Ennek ellenére nem tagadta meg az eljárást, és azt lefolytatta.

[117] A tényállás XIII. pontja vonatkozó része szerint a XXXIII. rendű és a XXXIV. rendű vádlottak követeléseit annak ellenére közjegyzői okiratba foglalta, hogy tudta, hogy azok nem valósak, majd annak tudatában látta el végrehajtási záradékkal, hogy azok hamisak, és azért indítják meg a végrehajtási eljárást, hogy ezzel a valós jogosult követelésének biztosítékát elvonják.

[118] A Kúria szerint a Btk. 343. § (1) bekezdése szerinti közokirat-hamisítás elkövetési tárgyára, e cselekménynek a hivatali visszaéléshez való viszonyára vonatkozóan a másodfokú bíróság jogi álláspontja mindenben helytálló (másodfokú ítélet 185-187. oldal).

[119] A közjegyzői okiratba foglalt megállapodás a Közjegyzői törvény (Kjtv.) 111. § (1) bekezdése alapján ügyleti okirat, mely az akaratnyilvánítás tényét bizonyítja, a benne foglalt tények tartalmi valóságát azonban nem, hanem kizárólag csak azt igazolja közhitelességgel, hogy a fél a közjegyző előtt megjelent, és a közjegyző előtt azt a nyilatkozatot tette, amelyet a közjegyző az okiratba foglalt.

[120] Amint arra a védelem is hivatkozott a Kjtv. 111. § (1) bekezdése szerint a közjegyzői okiratok az ügyleti okirat és a ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). A 111. § (2) bekezdése alapján a közjegyző által e törvényben előírt alakszerűségek megtartásával elkészített közjegyzői okirat, ennek hiteles kiadmánya és hiteles másolata közokirat.

[121] A Kjtv. 112. § (1) bekezdése értelmében a közjegyző csak a közjegyzői okiratot láthatja el végrehajtási záradékkal, a Vht. 23/C. § (1) bekezdése alapján pedig csak az okiratot készítő közjegyző jogosult végrehajtási záradékkal ellátni a közokiratot. A közjegyző a jogi jelentőségű tényeket közhitelesen tanúsítja jegyzőkönyvi vagy záradéki formában.

[122] Ez utóbbi, tehát a végrehajtási záradékkal való ellátás következtében jön létre, az az elkövetési tárgy, vagyis a közokirat, amely e bűncselekmény tényállási eleme lehet.

[123] Ez egyébként teljeséggel egyező azon védelmi érveléssel, amely arra vonatkozott, miszerint „a végrehajtási kérelem nem közokirat és nem is ténytanúsító okirat, hanem a végrehajtást kérő által kitöltött formanyomtatvány”. „A közjegyző nem a formanyomtatvány kérelmet, hanem az ügyleti közokiratot látja el záradékkal. A végrehajtandó okirat a közjegyzői okirat és nem a végrehajtási kérelem”.

[124] Az eljáró bíróság, és a Kúria jogi álláspontja ezzel teljes mértékben egyező.

[125] Értелеmszerűen tehát nem a záradékolás iránti kérelemnek (kérelmi lapnak) van jelentősége, hanem az eljárás eredményeként létrejövő, záradékkal ellátott immár közokiratnak, és a közjegyzőként eljáró VI. rendű vádlott magatartása – a rá vonatkozó jogszabályok, ha úgy tetszik hivatali kötelessége tükrében – és alanyi bűnössége ezzel összefüggésben vizsgálendő.

[126] Másfelől viszont kijelenthető, hogy a történések sorában egy önálló jogtárgysértés ezen a ponton be is fejeződik.

[127] A Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont szerint az a hivatalos személy, aki hivatali hatáskörével visszaélve lényeges tényt hamisan foglal közokiratba, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette esetén az elkövető büntetőjogi felelőssége akkor állapítható meg, ha

- hivatalos személy,
- visszaél a hivatali hatáskörével,
- az elkövetés tárgya közokirat, vagyis, ha lényeges tényt hamisan foglal közokiratba.

E feltételek konjunktívák.

[128] Jelen ügyben az elsőfokú ítélet tartalmazza azon tényeket, amelyekből okszerű következtetés vonható arra, hogy a VI. rendű vádlott hivatalos személy (elsőfokú ítélet 73. oldal utolsó bekezdés), illetve a VI. rendű vádlott hivatalos személy minőségére vonatkozó jogi értékelést az elsőfokú ítélet jogi indokolása is rögzíti (elsőfokú ítélet 129. oldal 3. bekezdés).

[129] A másodfokú bíróság ítélete részletesen kifejti azt, hogy a bíróság mit tekint a hivatali helyzettel való visszaélésnek {másodfokú ítélet [1421]-[1427] bekezdés} és a hivatalos személy által megvalósított kötelességszegésnek {másodfokú ítélet [1421] bekezdés, elsőfokú ítélet 74. oldal}.

[130] E körben a Kúria a következőket emeli ki:

- a Kjt. 120. § (1) bekezdése szerint a VI. rendű vádlottnak előzetesen tájékoztatnia kellett a felet közreműködési kötelezettsége megtagadásának lehetőségéről, meg kellett győződnie a fél valódi szándékáról, tájékoztatnia kellett a jogügylet lényegéről és jogi következményeiről, meg kellett győződnie, hogy az okiratba foglaltak megfelelnek-e a fél akaratának.
- Az elkövetéskor hatályos közjegyzői ügyvitel szabályairól szóló 37/2003. (X.29.) IM rendelet 42. § (6) bekezdése alapján a közjegyzőnek a végrehajtható okiratot meg kellett küldenie az eljárásra illetékes önálló bírósági végrehajtnak, valamint a Magyar Bírósági Végrehajtói Kamarának is, ez – az elkövetési időszakban, 2010. június 1. - 2011. november között – azonban nem történt meg.
- Tény az is, hogy fegyelmi eljárás keretében a közjegyzői kamara a VI. rendű vádlott fegyelmi felelősségét megállapította.

[131] Következésképpen megállapítható, hogy a VI. rendű vádlott nem a rá vonatkozó jogszabályoknak megfelelően járt el.

[132] Szó nincs arról, hogy a közjegyző mint hivatalos személy eljárása csupán minden felelősség nélküli automatizmusból állna. Épp ellenkezőleg, a jogszabályok által pontosan körülhatárolt tevékenységet végez, amely közbizalmi jellegű.

[133] A VI. rendű vádlott fellebbezésében hivatkozott érvek ezért nem foghattak helyt.

[134] A közokirat-hamisítás vonatkozásában halmazat valósul meg, ha az elkövető több közokirat tekintetében követi el a cselekményt, és azok egymástól függetlenül is alkalmasak jogsérelem előidézésére. Ilyenkor annyi rendbeli a bűncselekmény, ahány közokiratról van szó.

[135] Jelen esetben a hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás vonatkozásában annak van jelentősége, hogy a VI. rendű vádlott hány esetben látta el az általa is tudottan nem valós tartozáslismerésről kiállított közjegyzői okiratokat végrehajtási záradékkal. Ahány

ilyen közjegyzői okiratot látott el végrehajtási záradékkal, annyiszor történt jogsértés. Azaz több cselekménnyel valósította meg a közokirat-hamisítás büntettét, ami anyagi halmazatot eredményezett.

[136] Nem tévedett a másodfokú bíróság, amikor a VI. rendű vádlott magatartását a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontja szerint is minősítette. E cselekmény esetén a védett jogtárgy az ingatlan-nyilvántartásba, mint közhiteles nyilvántartásba vetett közbizalom, a nyilvántartásba bejegyzendő adatok tények valóságai. Ez akkor sérül, ha a valótlan közokirat révén – a végrehajtó által kezdeményezetten – a végrehajtási jogot, elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyzik.

[137] A hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás és a bárki által elkövethető közokirat-hamisítás büntettének halmazati értékelését az indokolja, hogy a VI. rendű vádlott a tényállásban leírt magatartásával a közokirat-hamisítást többször, különféle közokiratra nézve valósította meg.

[138] Ezáltal a közokirathoz fűződő közbizalom többszörösen sérült: egyfelől a VI. rendű vádlott közjegyzői eljárása során keletkező okirat tartalma valótlan lett, másfelől a hamis közokirat felhasználásával valótlan adat került bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba. Ez utóbbi egy önálló, külön jogtárgysértés, amely ezáltal valódi anyagi halmazatot képez. Másképpen szólva: két elkövetési tárgy jelenik meg, melyhez két elkövetési magatartás kapcsolódik, így valódi anyagi halmazat jön létre, azaz több cselekmény hoz létre több bűncselekményt.

[139] A Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontja, az úgynevezett intellektuális közokirat-hamisítás akkor valósul meg, ha az elkövető megtévesztő közreműködése folytán, ennek okozatos következményeként a közokiratot hatáskörében eljárva kiállító személy olyan valótlan gondolati tartalmat tüntet fel az egyébként alakilag hibátlan közokiratban, amely jog vagy kötelezettség létezésére, megváltoztatására vagy megszűnésére vonatkozik. Ilyen valósul meg közhiteles, így ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés révén.

[140] Az ekként minősülő közokirat-hamisítás rendbeliségét a VI. rendű vádlott, mint hivatalos személy által kiállított és végrehajtási záradékkal ellátott hamis közjegyzői okirat alapján az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett végrehajtási jog, illetve elidegenítési tilalom száma határozza meg.

[141] Nyilvánvalóan csak abban az esetben, ha az erre vonatkozó ténybeliséget a vád tartalmazta.

[142] E bűncselekmény tetteskénti elkövetési magatartása a közreműködés. Ez alatt értendő – az irányadó bírói gyakorlatnak megfelelő – minden olyan értelmi-fizikai cselekvőség, amely alkalmas arra, hogy annak következményeként a közokirat kiállítására illetékes személy a közokiratban a joghatással bíró valótlan adatot, tényt nyilatkozatot rögzítsen (Kúria Bhar.I.941/2013/6.). Jelen esetben erről volt szó.

[143] A VI. rendű vádlott és védője kifogásolta, hogy sem az első-, sem a másodfokú bíróság által megállapított tényállás nem tartalmaz a VI. rendű vádlott tudattartalmát érintő tényeket, illetve amit tartalmaz, azt pedig helytelenül (mivel azt semmilyen bizonyíték nem támasztja alá).

[144] Ez az álláspont téves.

[145] Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az ún. alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás, eredmény stb.) külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége és az elkövető ahhoz való akarati viszonyulása.

[146] Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetési magatartásról (eredményről stb.) való, tudatban előzetesen, illetve egyidejűen meglévő képzet

mindig csak valamely a külvilágban megjelenő fizikai, illetve mérhető (számszaki stb.) tényből következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen ténykérdés. Ebből a szándékosságra, gondatlanságra, illetve annak mikéntjére, s a bűnösségre vont következtetés jogi értékelés, ami pedig jogkérdés.

[147] A tudati – és más – tények megállapításától határozottan el kell különíteni a megállapított tények jogi értékelését, ami a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése. Ennek eredménye pedig már jogi fogalmak formájában jelenik meg (pl. szándékosság, gondatlanság, különös kegyetlenség, szándékerősítő jelenlét stb.).

[148] Ez a ténybeli következtetés azonban csak akkor lehet helytálló, ha a szűkebb értelemben vett tényállásba [Be. 451. § (5) bekezdés első fordulat] tartozó külső, a külvilágban megjelenő tényekből, életbeli jelenségekből a megállapított belső tények valóban következnek. Értelemszerűen a bizonyításnak is ezekre a külvilágban megjelenő tényekre, magatartásokra kell irányulnia.

[149] Hibás elvi kiindulási alapot jelent az, amely szerint a tettesi magatartást kifejtő VI. rendű vádlott „tudattartalma a rendelkezésre álló bizonyítékokkal nem igazolható”.

[150] Ez az álláspont azt tételezi fel, hogy valamely bűncselekmény elkövetőjének tudatára vonatkozó megállapítás közvetlenül valamely, az ügyben felmerült bizonyítékra vezethető vissza, ekként annak fennállásáról, vagy annak hiányáról a bizonyítékok mérlegelése körében kell számot adni.

[151] Ehhez képest a kérdés jogi következtetés eredményeként válaszolandó meg, amely jogi következtetés alapját mindenkor a bíróság mérlegelő tevékenysége nyomán megállapított tényállás, nem pedig közvetlenül a mérlegelés körébe vont egyes bizonyítékok képezik.

[152] Jelen ügyben ilyen tudati tényeket az irányadó VII. és XIII. tényállás egyaránt tartalmazott.

[153] A VI. rendű vádlottat érintő, irányadó tényállás bevezetése, a VII. és XIII. tényállási pont egyértelműen tartalmazza a következőket:

– I. rendű vádlott a vád tárgyává tett időszakban személyes, jó viszonyt ápolt a II. rendű vádlottal, aki önálló bírósági végrehajtóként dolgozott. E személyes kapcsolatra alapozva és anyagi haszonszerzés reményében dolgozott ki egy olyan módszert, amely a banki hitel fedezetűül szolgáló vagyontárgyaknak végrehajtási eljárás keretében, a banki igény előli elvonására, s ezen vagyontárgyaknak a megszerzésére irányult.

– E módszer szerint az adós házasársi-, illetve gyermektartásdíj követelést, munkadíjtartozásnak nevezett követelést, vagy egyéb – a pénzintézetek irányában fennálló tartozást meghaladó – követelést ismert el közjegyzői okiratban. Ezen tartozáselismerő nyilatkozatok tartalmukban valótlanok voltak, az abban elismert tartozás nem állt fent.

– Ezen tartozáselismeréssel kapcsolatos eljárások kizárólag a fedezet elvonásának megvalósítását célozták.

– Többségében a VI. rendű vádlott közjegyző előtt folytak a közjegyzői eljárások, majd pedig minden esetben a II. rendű vádlott önálló bírósági végrehajtó folytatta le a végrehajtási eljárást.

– Az I. rendű vádlottat a fent felsoroltakon túl segítette az V. rendű vádlott fiktív követelések érvényesítésével, valamint a fiktív követeléseiket végrehajtani kívánó vádlottak közjegyzőhöz kísérésével.

– A VI. rendű vádlott a XXII. rendű vádlott követelését tartalmazó okiratot annak a tudatában látta el végrehajtási záradékkal, hogy az hamis, és hogy a XXII. rendű vádlott az I. rendű

vádlott érdekében azért kívánja megindítani a végrehajtási eljárást (és az V. rendű vádlott azért nyújt neki segítséget), hogy ezzel a valós jogosult követelésének biztosítékát elvonja, és hogy ennek révén az I. rendű vádlott megszerezze az ingatlant. Ennek ellenére nem tagadta meg az eljárást, és azt lefolytatta.

– A XIII. tényállás szerint az I. rendű vádlott a fenti közjegyzői eljárásokat úgy egyeztetette a VI. rendű vádlottal – aki tudott az I. rendű vádlottnak az ingatlan megszerzésére irányuló szándékáról, valamint a fenti vádlottak által tett nyilatkozatok valótlanosságáról –, hogy a végrehajtásokat a II. rendű vádlott folytathassa le.

[154] A másodfokú bíróság helytállóan hivatkozott arra, hogy a Kjt. 120. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjai alapján a VI. rendű vádlottnak kötelessége volt meggyőződnie a felek valódi szándékáról {másodfokú ítélet [1236] bekezdés}; másfelől annak valótlanága számára felismerhető volt, ennek ellenére a közreműködést nem tagadta meg.

[155] Ez nem feltételez részéről „nyomozást” – mint ahogy arra a fellebbezésében hivatkozott –, csupán a számára jogszabályban előírtak maradéktalan teljesítését.

[156] Jelen ügyben ugyanis a hivatalos személyként eljáró közjegyző számára felismerhető kellett legyen:

– az, hogy a tartásra irányuló ellátások általában járadékszerűek, és azok egyösszegű megfizetése bár nem kizárt, de nem tipikus (amely okokból a bíróságok a megállapodások színlelt jellegét állapították meg),

– a jogosult és a kötelezett közötti egyetértést feltételező önkéntes teljesítésvállalásnak önmagában is ellentmond a kötelezettségvállalások bírósági végrehajtást megalapozó közjegyzői okiratba foglalása (az ellentmondást megalapozó önkéntes teljesítési szándék hiányát mindegyik esetben alátámasztotta a vállalások nemteljesítése miatti végrehajtási eljárások megindítása),

– a már el is évült követelést tartalmazó tartozáselismerő nyilatkozatnál pedig a tartozás alapja valós voltának vizsgálata nélkül is meg lehetett állapítani ennek valótlanágát,

– azon túl ugyanis, hogy a kötelezett úgy vállalta önként a tartozás megfizetését, hogy banki tartozásfizetési kötelezettségének nem tudott eleget tenni (amely miatt a jogosult vele szemben többször végrehajtási eljárást is kezdeményezett), a kötelezett ezeket mindig az általa a fentiek szerinti kötelezettségvállaló nyilatkozat megtétele körüli időben, a fenti nyilatkozatot készítő ugyanaz a közjegyző (legtöbbször a VI. rendű vádlott) előtt tette meg úgy, hogy a jogosult a nyilatkozat megtételét követő rövid időn belül – sokszor a nyilatkozat napján – már bírósági végrehajtást is kezdeményezett.

[157] Mindezek mellett mind a VII. tényállási pontban, mind a XIII. tényállási pontban szereplő cselekménynél az I. rendű vádlott felhívására járt el a VI. rendű vádlott, és mindkét esetben az V. rendű vádlott nyújtott segítséget a követelés jogosultjaként megjelenő vádlott társnak.

[158] Továbbá a XIII. tényállási pont vonatkozásában mindkét tartozáselismerést ugyanazon a napon látta el végrehajtási záradékkal, mely napon közjegyzői okiratba foglalta a nyilatkozatokat.

[159] Mindezekből kitűnően a VI. rendű vádlott tisztában volt azzal, hogy az I. rendű vádlottal egyeztetett közjegyzői eljárásoknak mi a célja, hogy a követelések valótlanok, valamint azzal is, hogy a végrehajtási záradékokra azért van szükség, mert a végrehajtási eljárás csak végrehajtható okirat alapján indulhat meg, illetve ez alapján kerül bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba a végrehajtási jog.

[160] A VI. rendű vádlott védekezésében számos más lehetőséget is felvázolt az eljárás kimenetelét illetően (valaki meghal, a tartozást kifizetik stb.); ez kétségtelenül előfordulhat,

de amint arra a bíróság is utalt, a végrehajtási záradék kiállításának célja a végrehajtás megindítása és a végrehajtási jog bejegyzése volt.

[161] Ez pedig nem más, mint ennek a lehetőségébe való belenyugvás – függetlenül attól, hogy a bejegyzést ki (végrehajtó) kezdeményezi –, vagyis a VI. rendű vádlott eshetőleges szándékkal követte a cselekményt (Btk. 7. § 2. fordulat).

[162] A VI. rendű vádlott terhén maradt 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont] és 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] esetében tehát nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor bűnösségét megállapította, és törvényes a cselekmények minősítése is.

[163] A LXII. rendű vádlott védőjének fellebbezése szerint az elsőfokú bíróság által a pénzmosás büntette miatt emelt vád alól felmentett LXII. rendű vádlott bűnösségét a másodfokú bíróság anyagi jogszabály megsértésével állapította meg.

[164] Az elbíráláskor hatályos Btk. 399. § (4) bekezdés a) pontja szerint pénzmosást követ el az is, aki a más által elkövetett büntetendő cselekményből származó vagyont megszerzi, felette rendelkezési jogosultságot szerez.

[165] A pénzmosás nem önálló, hanem járulékos bűncselekmény. Mindig meg kell, hogy előzze valamilyen másik bűncselekmény, amelynek a jövedelmét legalizálni, tisztára mosni próbálják. A jövedelmet így lehet „beforgatni” a legális gazdaság szférájába.

[166] A pénzmosás lényege, hogy a tényállásban megjelölt előcselekményekből származó dolgokra elkövetett járulékos magatartásokat rendeli önállóan büntetni a törvény.

[167] A törvény a pénzmosást, mint valamely bűncselekményből származó dolog valóságos eredetét leplező cselekményt kiemelte a lehetséges „utócselekmények” köréből. Eppen azért, mert pénzügyi művelet tárgyává válva különösképpen alkalmas a valós eredet leplezésére, ami önmagában veszélyes a társadalomra, ezért nem engedi a bűnös úton szerzett dolog „tisztára mosását”.

[168] Jelen ügyben a pénzmosás azzal valósult meg, hogy a fiktív követelés jogosultja – a LXIII. rendű vádlott – által fedezetelvonással megszerzett ingatlan eladásra került a LXII. rendű vádlott részére, aki szintén tovább értékesítette azt egy jóhiszemű, harmadik személynek.

[169] Következésképpen jelen esetben az eladásnak nem lehet legális jogcíme, merthogy az ingatlan megszerzése a LXIII. rendű vádlott részéről eleve bűncselekménnyel valósult meg, melyről tudott a LXII. rendű vádlott is.

[170] Az ingatlan eladása a külvilág szereplői számára az illegális eredetet felismerhetetlenné tette, azaz legálisnak mutakozó eredetet keletkeztetett.

[171] A LXII. rendű vádlott védőjének álláspontja, mely szerint a LXII. vádlott tudattartalmára nem áll rendelkezésre bizonyíték, az alábbiak szerint téves.

[172] A tudat aktuális tartalmáról közvetlenül ismerete – értelemszerűen – csak az érintett személynek lehet; arra azonban a külső történésekből, a vádlottnak a külvilágban megnyilvánuló magatartásából ténybeli következtetést lehet levonni.

[173] Ez a ténybeli következtetés azonban csak akkor lehet helytálló, ha a szűkebb értelemben vett tényállásba tartozó külső, a külvilágban megjelenő tényekből, életbeli jelenségekből a megállapított belső tények valóban következnek.

[174] Jelen esetben a másodfokú bíróság által megállapított XXVIII. tényállási pontban a LXII. rendű vádlott tekintetében az alábbiakat rögzítette:

– A LXIV. rendű és a LXV. rendű vádlott szorult anyagi helyzetében a XLIV. rendű vádlott felajánlotta a segítségét. Azzal bízta a LXV. rendű és a LXIV. rendű vádlottakat, hogy mind

az ügyvédi, mind a közjegyzői, mind pedig a végrehajtási eljárás során segíti őket, ha az általa adott útmutatás alapján járnak el. E vádlottaknak az ajánlat szerint, ezeken a helyeken csak meg kell jelenni, az elkészült okiratokat aláírni, és az eljárás eredményeként értékesíteni fogja a banki jelzálogjoggal terhelt ingatlanukat, így mentesülnek a banki teher alól, és ígérete szerint kedvező értékesítés esetén részesedhetnek a befolyó készpénzből is. A LXV. rendű és a LXIV. rendű vádlott ezt az ajánlatot elfogadta, és a későbbiek során a XLIV. rendű vádlott iránymutatásai szerint jártak el, aki a rokonait, a LXII. rendű és a LXIII. rendű vádlottakat is rávette az ebben való közreműködésre.

– A II. rendű vádlott önálló bírósági végrehajtó az általa hozott 46. sorszámú intézkedésben biztosított 15 napos ajánlattételi határidő lejártá előtt, az ezen ügyszám alatt hozott 53. sorszámú intézkedésével 2012. április 23. napján az adott ingatlant, mint árverési vevőnek a LXIII. rendű vádlottnak átadta, megállapította, hogy nevezett árverési vétel hatályával vásárolta meg az ingatlant, és a szükséges intézkedéseket megtette, őt úgy tüntette fel, mint egyedüli ajánlattevőt, ezen intézkedésével számára jogtalan előnyt biztosított.

– A LXIII. rendű vádlott és a LXII. rendű vádlott között az ingatlan adásvétele során valós pénzmozgás nem történt. A LXII. rendű vádlott tisztában volt azzal, hogy az adott ingatlan vonatkozásában bűncselekményt, hitelsértés vétségét követték el annak korábbi tulajdonosai, illetve a LXIII. rendű vádlott, a fedezetül lekötött ingatlan elvonása útján.

– Az ingatlant a LXII. rendű vádlott a XLIV. rendű vádlott közreműködésével értékesítette, a vevő a 7 millió forint vételárat a LXII. rendű vádlottnak adta át.

– Mivel a LXIII. rendű vádlott az ingatlant már tovább értékesítette, az eredeti állapotot helyreállítani nem lehetett.

[175] A tényállásban rögzített külső történésekből egyértelműen kitűnik, hogy a LXII. rendű vádlottnak tisztában kellett lennie azzal, hogy büntetendő cselekmény elkövetéséből származik az általa – valós pénzmozgás nélkül – megvásárolt ingatlan.

[176] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság törvényesen minősítette a LXII. rendű vádlott XXVIII. tényállási pontban írt cselekményét az elbíráláskor hatályos Btk. 399. § (4) bekezdés a) pontjába ütköző és aszerint minősülő pénzmosás büntetteként.

[177] A korlátozott felülbírálattal érintett további vádlottak esetében az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által helyesbített, így harmadfokon irányadó tényállások tekintetében a Kúria olyan további körülményt – a már ismertetett vádon való túlterjeszkedésen kívül – nem észlelt, amely miatt az I. rendű, a II. rendű, az V. rendű a VII. rendű, a XIII. rendű, a XIV. rendű, a XVII. rendű és a LXII. rendű vádlottat fel kellene menteni, illetve velük szemben az eljárást meg kellene szüntetni [Be. 590. § (5) bekezdés b) pont].

[178] Nem tévedett az eljáró bíróság, amikor e vádlottak bűnösségét a felrótt cselekményekben megállapította, és túlnyomórészt törvényes a cselekmények minősítése is.

[179] A törvényes minősítések körében a másodfokú bíróság által elvégzett változtatásokat áttekintve a Kúria vizsgálta, hogy ahol jelen ügyben bűnsegédi, felbújtói elkövetői alakzat szerepel, ott ugyanazon ténybeliséget érintően van e tettesi alapcselekmény. Ez kiterjedt értelemszerűen a ténybeliség – rendelkező rész – indokolás összhangjára is.

[180] Ennek során a Kúria észlelte, hogy az V. rendű vádlott VII. tényállási pontban írt fennmaradó 1 rendbeli közokirat-hamisításként [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] értékelt cselekményét a rendelkező részben tettesi elkövetői alakzatban állapította meg a másodfokú bíróság, az indokolásban pedig bűnsegédként szerepeltette {másodfokú ítélet [1545] bekezdés}. A helyes a bűnsegédi elkövetői alakzat, ezért ezt a Kúria helyesbítette.

[181] A XIII. rendű vádlott XIV. tényállásban írt cselekményét a másodfokú bíróság 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntettének [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] minősítette, az indokolásban viszont 1 rendbeli cselekményként jelölte (egyezően az elsőfokú bírósággal). Ezen minősítési hiba nyilvánvalóan elírásra vezethető vissza, a helyes minősítés az 1 rendbeli, ezért ezt a Kúria szintén helyesbítette.

[182] A Kúria ezt követően azt vizsgálta, hogy a kiszabott büntetések az alkalmazott minősítések mellett a büntetés céljával összhangban állóak-e.

[183] A büntetéskiszabást érintő változtatást érintően az ügyész súlyosításra irányuló fellebbezése az I. rendű, a II. rendű és az V. rendű vádlott esetében alapos, a további vádlottak esetében nem alapos, miként az enyhítésre irányuló védelmi fellebbezések sem alaposak.

[184] A büntetéskiszabás a bűnösséggel, illetve a bűnösség terjedelmével nyilvánvalóan összefüggésben áll. Ezért, amennyiben a bűnösség terjedelme a másodfokú ítéletben eltérő az elsőfokú ügydöntő határozathoz képest, akkor az ellentétes döntéssel szükségképpen összefüggésben áll az is, hogy a másodfokú bíróság a bűnösségi kör változása ellenére miért nem változtatta meg, vagy miért az adott irányban és mértékben változtatta meg az elsőfokú bíróság által alkalmazott joghátrányt. Ezért ilyen esetben a büntetés szükségképpen – még érintetlenül hagyása esetén is – a másodfokú bíróság ítéletének olyan része, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

[185] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során súlyosító körülményként értékelte – az I. rendű vádlott esetében a kezdeményező, irányító, bünszervezetet működtető szerepét, a különösen elítélendő indítóokat, a kettőnél több halmazatot,

– a II. rendű vádlott esetében a vezető, kezdeményező szerepét, szakmai ismereteinek felhasználását, a különösen elítélendő indítóokat, a kettőnél több halmazatot,

– az V. rendű vádlott esetében a különösen elítélendő indítóokat, a bünszervezetben betöltött kiemelt szerepét, a kettőnél több halmazatot,

– a VI. rendű vádlott esetében a szakmai ismereteinek felhasználását és a kettőnél több halmazatot,

– a VII. rendű vádlott esetében a kettőnél több halmazatot és a bűncselekmények bünszervezetben elkövetését,

– a XIII. rendű vádlott esetében a kettőnél több halmazatot,

– a XIV. rendű vádlott esetében a későbbi, de azonos időben elkövetett bűncselekmények miatti büntetettséget és a kettőnél több halmazatot,

– a XVII. rendű vádlott esetében a kettőnél több halmazatot,

– a XLIV. rendű vádlott esetében büntetett előéletét, a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetést, az elítélendő indítóokat és a kettőnél több halmazatot,

– a LXII. rendű vádlott esetében a büntetett előéletét, a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetést és az elítélendő indítóokat.

[186] Az elsőfokú bíróság enyhítő körülményként értékelte

– az I. rendű vádlott esetében az elévülési időt meghaladó időmúlást, a büntetőeljárás elhúzódását és a krónikus betegségeit,

– a II. rendű vádlott esetében az elévülési időt meghaladó időmúlást, a büntetőeljárás elhúzódását, az életkorát és a krónikus betegségeit,

– az V. rendű vádlott esetében az elévülési időt meghaladó időmúlást és a büntetőeljárás elhúzódását,

- a VI. rendű vádlott esetében az elévülési időt meghaladó időmúlást, a büntetőeljárás elhúzódsát és az édesanyja eltartásáról természetben gondoskodást,
- a VII. rendű vádlott esetében a büntetlen előéletét, a más hatására elkövetést, kiskorú gyermekeinek tartásáról gondoskodást, az elévülési időt meghaladó időmúlást, a büntetőeljárás elhúzódsát, az önfeljelentést, a felderítésben közreműködést, a beismerést és másokat terhelését,
- a XIII. rendű vádlott esetében a büntetlen előéletét, nehéz anyagi helyzetét, a beismerést, az elévülési időt meghaladó időmúlást és a büntetőeljárás elhúzódsát,
- a XIV. rendű vádlott esetében a más hatására elkövetést, a nehéz anyagi helyzetét, az elévülési időt meghaladó időmúlást és a büntetőeljárás elhúzódsát,
- a XVII. rendű vádlott esetében a büntetlen előéletét, nehéz anyagi helyzetét, gyermekeiről gondoskodást, az elévülési időt meghaladó időmúlást és a büntetőeljárás elhúzódsát,
- a XLIV. rendű vádlott esetében az elévülési időt meghaladó időmúlást, a büntetőeljárás elhúzódsát és a kár megtérülését,
- a LXII. rendű vádlott esetében az elévülési időt meghaladó időmúlást és a büntetőeljárás elhúzódsát.

[187] A másodfokú bíróság határozata indokolásában azt rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében értékelendő enyhítő és súlyosító körülményeket számba vette, azok azonban szinte valamennyi vádlott esetében kiegészítésre szorultak (másodfokú ítélet [1645] bekezdés).

[188] Kifejtette, hogy a büntetések felülbírálata során rendező elvként figyelembe vette, hogy a bünszervezetben elkövetés megállapításának mellőzése az érintett vádlottak tekintetében jelentős kihatással volt a büntetés kiszabására is, különös figyelemmel arra, hogy a Btk. 37. § (3) bekezdés b) pont bb) alpontban, a Btk. 38. § (4) bekezdés c) pontban, a Btk. 86. § (1) bekezdés b) pontban és a Btk. 91. § (1) bekezdésben foglalt rendelkezések kötelező érvényű alkalmazásának elmaradása kihatással volt a büntetés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsátás és a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének lehetőségére, valamint a büntetési tételkeretre is, továbbá az időmúlás, mely az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése óta is közel két évvel emelkedett nyomatékos enyhítő körülmény {másodfokú ítélet [1642]-[1643] bekezdés}.

[189] Az I. rendű vádlott esetében enyhítő körülményként értékelte a büntetlen előéletet, mert ez nem volt foglalkoztatási alkalmazási feltétel, azt, hogy a tartozás fedezetének elvonása 7 esetben kísérleti szakban maradt és 12 esetben a bűnszegédi elkövetést, a társadalmi szerepvállalását, a fiatal sportolók támogatását, illetve a járványhelyzet alatt általa végzett önkéntes szolgálati munkát. Ugyanakkor további súlyosító körülményként vette figyelembe a bünszövetséget, és hogy a bűncselekményeket részben felbujtóként követte el.

[190] A II. rendű vádlott esetében további enyhítő körülményként értékelte, hogy egy kiskorú gyermek tartásáról gondoskodik és a betegségeit. További súlyosító körülményként vette figyelembe a bünszövetséget, ugyanakkor a súlyosító körülmények közül mellőzte a vezető, kezdeményező szerep feltüntetését is, mert az részéről nem volt megállapítható.

[191] Az V. rendű vádlott esetében enyhítő körülményként értékelte a büntetlen előéletét, a részbeni bűnszegédi minőségét, hogy két kiskorú gyermek tartásáról gondoskodik, valamint az igazolt társadalmi szerepvállalását és a bűncselekmény elkövetése óta tanúsított példás életvitelét. További súlyosító körülményként értékelte a bünszövetségben való elkövetést.

[192] A VI. rendű vádlott esetében az idős édesanyjáról történő gondoskodást annak halála miatt mellőzte az enyhítő körülmények közül.

[193] A VII. rendű vádlott esetében az 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntette vonatkozásában hozott eljárást megszüntető rendelkezésre, és ezáltal a terhén fennmaradó bűncselekmények számára figyelemmel megállapította, hogy a kettőnél több bűncselekmény halmazata nem értékelhető súlyosító körülményként. Enyhítő körülményként vette figyelembe a hitelsértés vétsége esetében a bűnsegédi elkövetést. További súlyosító körülményként értékelte a bűnszövetséget.

[194] A XIII. rendű vádlott esetében további enyhítő körülményként vette figyelembe a részbeni bűnsegédi elkövetést.

[195] A XIV. rendű vádlott esetében az 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntette vonatkozásában hozott eljárást megszüntető rendelkezésre, és ezáltal a terhén fennmaradó bűncselekmények számára figyelemmel megállapította, hogy a kettőnél több bűncselekmény halmazata nem értékelhető súlyosító körülményként. További enyhítő körülményként vette figyelembe a büntetlen előéletét és a bűnsegédi elkövetést.

[196] A XVII. rendű vádlott esetében enyhítő körülményként értékelte, hogy a terhén megállapított bűncselekményeket 2 esetben bűnsegédként követte el.

[197] A XLIV. rendű vádlott esetében a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetésre utalást mellőzte, mert a XVII. tényállásban szereplő bűncselekmény elkövetési ideje a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje előtti, ami a XXVIII. tényállásban a terhére megállapított bűncselekmények utolsó elkövetési magatartása vonatkozásban is rögzíthető. Megállapította, hogy a LXII. rendű vádlott által elkövetett bűncselekményben részesként a bűnösségét megállapítani nem lehetett, e cselekménye esne a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alá, de az annak kapcsán kifejtett kezdeményező és segítő szerep a terhére értékelendő, akárcsak az ellene folyamatban lévő büntetőeljárások hatálya alatti elkövetés, és a további felbujtói magatartás.

[198] A LXII. rendű vádlott esetében megállapította, hogy a bűnügyi nyilvántartás a korábbi büntetését már nem tartalmazza, ezért a súlyosító körülmények sorából mind a büntetettségre, mind a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetésre utalást mellőzte, ezáltal enyhítő körülményként vette figyelembe a büntetlen előéletét. Mivel a terhére egy bűncselekmény elkövetése került megállapításra, így a halmazati büntetésre utalást szintén mellőzte a súlyosító körülmények közül.

[199] Megállapítható, hogy a büntetés kiszabása során értékelendő enyhítő és súlyosító körülményeket az első- és a másodfokú bíróság kimerítő részletességgel számba vette. A Kúria egyetértett a felülbírálattal érintett vádlottak vonatkozásában az elsőfokú bíróság által figyelembe vett, és a másodfokú bíróság által kiegészített enyhítő és súlyosító körülményekkel.

[200] A törvény meghatározza a büntetés célját, és a büntetéskiszabás elveit [Btk. 79. §, 80. § (1) bekezdés].

[201] A Btk. 79. §-ában írtak szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kétségtelen joghátrány, a büntetés kiszabása ekként joghátrány okozása, vagyis az elkövetőre vonatkozó rosszállás megtestesítése. Az elkövetett bűncselekmény viszont nyilvánvalóan szintén rosszat jelent.

[202] Ehhez képest a büntetés lényege – hagyományosan – a rosszra (a bűnre) adott olyan válasz, amiben testet ölt az elkövetőre vonatkozó, az elkövető számára rossz; azaz joghátrány (szabadságelvonás, jogkorlátozás stb.) okozása, és közömbössé teszi azt az előnyt, amelyet a bűncselekmény elkövetése jelentett.

[203] E mérlegelési folyamatnak nyilvánvalóan vannak általános és speciális (az elkövető személyéből és a cselekmény jellegéből adódó) szempontjai.

[204] Ez tehát a büntetés célja, és egy adott büntetés arányosságának lényege.

[205] Ugyanakkor a Kúria szerint a másodfokú bíróság által kiszabott büntetések nem minden esetben állnak összhangban a büntetés céljával. Lényeges különbség van ugyanis a fellebbezéssel érintett vádlottak között az elkövetésben játszott szerepük, a felrött cselekmények jellege, rendbelisége között. Ezek az időmúlás, és egyes esetekben a bűnösségi kör szűkülése ellenére is eltérő jogkövetkezmények alkalmazását teszik szükségessé.

[206] Ami az időmúlást, mint enyhítő körülményt illeti, a Kúria egyetértett a másodfokú bíróság e körben kifejtett indoklásával {másodfokú ítélet [1646]-[1647] bekezdés}, és ezt a következőkkel egészít ki.

[207] A bírósági eljárások tekintetében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és a kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el.

[208] A büntetőügyben eljáró bíróságnak lehetősége van arra, hogy a büntetőeljárás elhúzódásából származó sérelmet orvosolja. A Btk. rendelkezései alapján a büntetőbíróságok következetes gyakorlata szerint az elhúzódó büntetőeljárások vonatkozásában enyhítő körülménynek számít a büntetéskiszabás során az időmúlás. Ennek az enyhítő körülménynek az értékelése a büntetés mértékének csökkentését eredményezi, ha a terhelt indokolatlanul hosszú ideig állt a büntetőeljárás hatálya alatt {2/2017. (II.10.) AB határozat [84], [85] bekezdés}.

[209] Jelen ügyben az időmúlás meghaladja az elévülési időt. A felrött cselekmények elkövetési ideje 2008. december - 2014. július 10. közé tehető. Az időmúlás egyes esetekben több mint tíz évet meghaladó. Ez valamennyi vádlott javára értékelendő, miként a másodfokú ítélet kihirdetése óta eltelt idő is.

[210] Ugyanakkor az I. rendű vádlott a II. rendű vádlotthoz fűződő személyes kapcsolatára alapozva és anyagi haszonszerzés reményében dolgozott ki egy olyan módszert, amely a banki hitel fedezetéül szolgáló vagyontárgyaknak végrehajtási eljárás keretében, a banki igény előli elvonására, s ezen vagyontárgyaknak a megszerzésére irányult. A fedezetelvonó jellegen (a hitelezők konkrét érdeksérelmén) túl sérült a közjegyzői eljárások közbizalmi jellege, a végrehajtási eljárások, árverések jogszerűsége, az elvont vagyontárgyak megszerzésére külön gazdasági társaságok jöttek létre, és mindezen folyamat még a személyes haszonszerzést is célozta. Az V. rendű vádlott az I. rendű vádlott mellett aktívan eljáró, közreműködő személy volt. A II. rendű vádlott és a VI. rendű vádlott hivatalos személy.

[211] A Kúria kiemeli, hogy hivatalos személy esetében (bírósági végrehajtó, közjegyző) e minőségével összefüggésben egyetlen elkövetett bűncselekmény sem lehet jelentéktelen.

[212] Az I. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények folytán az elbíráláskor hatályos Büntető Törvénykönyv szerint – a halmazati szabályokra figyelemmel – irányadó büntetési tételkeret egy évtől hét és fél évig terjedő szabadságvesztés, melynek a középértéke négy év három hónap. A terhén maradt cselekmények száma 33 rendbeli, az elkövetési időszak 5 évet ölel át.

[213] Az enyhítő körülményekre figyelemmel valóban lehetőség van a középértéknél lényegesen enyhébb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabására, ugyanakkor a büntetés célja az I. rendű vádlott esetében kizárólag végrehajtandó szabadságvesztéssel érhető el.

[214] Ezért a Kúria az I. rendű vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabott 2 év szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzte, és a Btk. 61. § (1) bekezdése és a 62. § (1) bekezdése alapján 4 év közügyektől eltiltásra is ítélte.

[215] Az I. rendű vádlott feltételes szabadságra bocsáthatóságáról a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja, az előzetes fogvatartásban töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámításáról a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett.

[216] A II. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények folytán az elbíráláskor hatályos Büntető Törvénykönyv szerint – a halmazati szabályokra figyelemmel – irányadó büntetési tételkeret egy évtől hét és fél évig terjedő szabadságvesztés, melynek a középmértéke négy év három hónap.

[217] A Kúria megjegyzi a következőket.

[218] A bírósági végrehajtás hatékony működése nemcsak a konkrét ügyekben született bírósági határozatok érvényesíthetőségéhez szükséges, de fontos szerepe van a jogbiztonság, a teljesítési fegyelem erősítésében, ennél fogva pedig a jogviták kialakulásának megelőzésében is. A Btk. alapján az önálló bírósági végrehajtó hivatalos személynek minősül tekintettel arra, hogy közhatalmi feladatot lát el.

[219] Az igazságszolgáltatásba és ekként a bírósági végrehajtás jogintézményébe vetett közbizalom megőrzése meghatározó jelentőségű, ezt szolgálják a végrehajtói szervezetrendszer érintő jogszabályok, miként a büntetőjogi védelem. Fő célja a megelőzés azzal, hogy a hátrányos jogkövetkezmények kilátásba helyezésével elérje a végrehajtást foganatosító személyeknél a vonatkozó jogszabályi előírások betartását. A végrehajtó a hivatásbeli köteletségének vétkes megszegésével vagy elmulasztásával a feladatának ellátásához szükséges közbizalmat megingatja, hivatásának tekintélyét csorbítja.

[220] A közhatalmi helyzet visszaélésszerű gyakorlása a Kúria szerint a törvény szigorának alkalmazását teszi szükségessé.

[221] A súlyosító körülmények nyomatéka jelentős: a bünszövetség, a szakmai ismereteinek, hatalmi helyzetének felhasználása, a különösen elítélendő indítók, a kettőnél több halmazat (összesen 13 rendbeli hivatali visszaélés és hivatalos személy által elkövetett közokirat hamisítás büntette).

[222] Ezért a Kúria a II. rendű vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabott 2 év szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzte, és a Btk. 61. § (1) bekezdése és a 62. § (1) bekezdése alapján 4 év közügyektől eltiltásra is ítélte.

[223] A II. rendű vádlott feltételes szabadságra bocsáthatóságáról a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett.

[224] Az V. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények folytán az elbíráláskor hatályos Büntető Törvénykönyv szerint – a halmazati szabályokra figyelemmel – irányadó büntetési tételkeret egy évtől hét és fél évig terjedő szabadságvesztés, melynek a középmértéke négy év három hónap.

[225] A nyomatékos enyhítő körülményekre figyelemmel – 4 esetben a cselekmény kísérleti szakban maradt, 2 esetben bűnsegédi elkövetői alakzat – a Kúria egyetértett az ítélőtábla álláspontjával, mely szerint a büntetési céloknak megfelel a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés. Azonban a szintén nagyobb nyomatékkal bíró súlyosító körülményekre figyelemmel a Kúria a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejét 5 évre, a pénzbüntetés napi tételeinek számát 500, egy napi tétel összegét pedig 2.000 forintra súlyosította, így mindösszesen 1.000.000 forint pénzbüntetést szabott ki az V. rendű vádlottal szemben a Btk. 50. §-ában írtakra figyelemmel.

[226] A VI. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények folytán az elbíráláskor hatályos Büntető Törvénykönyv szerint – a halmazati szabályokra figyelemmel – az irányadó büntetési tételkeret egy évtől hét és fél évig terjedő szabadságvesztés, melynek a középértéke négy év három hónap.

[227] Figyelemmel azonban arra, hogy a VI. rendű vádlott esetében másodfokon egy bűncselekmény kapcsán felmentésre került sor, valamint a Kúria összesen 16 rendbeli közokirat-hamisítás büntette miatt a bűnösséget megállapító rendelkezést hatályon kívül helyezte, és az eljárást megszüntette, továbbá a nyomatékos enyhítő körülményekre a Kúria úgy ítélte meg, hogy a büntetési célok tényleges szabadságelvonás nélkül is elérhetők. A súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés ezért nem alapos, a kiszabott büntetés további enyhítése azonban szóba sem kerülhetett.

[228] A Kúria a VI. rendű vádlott előzetes mentesítésére szintén nem látott lehetőséget. Amint azt a másodfokú bíróság kifejtette a büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli előzetes mentesítés kivételes, mérlegelésen alapuló, rendkívüli jellegű intézkedés. A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése feltételeinek fennállása nem jelenti automatikusan az érdemesség meglétét.

[229] Az ítélkezési gyakorlat szerint az érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni (BJD 9986.), de jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és a cselekmény jellegének is (BH 1983.221.).

[230] Kiemelendő, hogy a közjegyző törvényben kap közjogi felhatalmazást arra, hogy az állampolgárok és szervezetek részére közhiteles okiratokat készítsen. A közjegyző a jogszabály által meghatározott hatáskörében jogszolgáltató hatósági és hivatali tevékenységet végez. Mindezek alapján a közjegyző olyan felkészült jogász szakember, aki a jogszabályoknak megfelelően az ügyfelek jogainak vitán felül álló érvényesítése érdekében fejti ki tevékenységét, így valamennyi közjegyző köteles tevékenységét pártatlanul, szakszerűen végezni. A szakma szabályainak megszegése, ennek révén az elkövetett cselekmények jellege folytán a Kúria úgy ítélte meg, hogy a VI. rendű vádlott előzetes mentesítésre nem érdemes.

[231] A fellebbezéssel érintett további vádlottak esetében a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés a következők szerint nem alapos.

[232] A VII. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmény folytán az elkövetéskor hatályos Büntető Törvénykönyv szerint – a halmazati szabályokra figyelemmel – az irányadó büntetési tételkeret négy év és hat hónapig terjedő szabadságvesztés, melynek középértéke két év három hónap.

[233] A VII. rendű vádlott esetében figyelemmel a nyomatékos, nagy számú enyhítő körülményekre – büntetlen előélet, más hatására elkövetés, a bűnsegédi magatartás, elévülési időt meghaladó időmúlás, az önfeljelentés, a felderítésben közreműködés, a beismerés, a mások terhelése – helytálló a másodfokú bíróság álláspontja, mely szerint a VII. rendű vádlott vonatkozásában a büntetés célja intézkedés alkalmazásával is elérhető.

[234] A XIII. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények folytán az elkövetéskor hatályos Büntető Törvénykönyv szerint – a halmazati szabályokra figyelemmel – irányadó büntetési tételkeret négy és fél évig terjedő szabadságvesztés, melynek a középértéke két év három hónap.

[235] Az enyhítő körülmények túlsúlyára tekintettel – egyetértve az ítélőtábla indokolásával – a bűnösségi körülményeket a törvényszék nem megfelelően értékelte, és eltúlzottan súlyos szankciót alkalmazott a XIII. rendű vádlottal szemben. Figyelemmel arra is, hogy ellene nem

indult és jelenleg sincs más büntetőeljárás folyamatban, vele szemben a büntetési célok eléréséhez nem szükséges büntetés kiszabása, elegendő az intézkedés alkalmazása.

[236] A XIV. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények folytán az elbíráláskor hatályos Büntető Törvénykönyv szerint – a halmazati szabályokra figyelemmel – az irányadó büntetési tételkeret négy és fél évig terjedő szabadságvesztés, melynek a középértéke két év három hónap.

[237] Az enyhítő körülmények nyomatékára és túlsúlyára figyelemmel a Kúria szerint is megfelelően szolgálja a büntetési célokat a XIV. rendű vádlott esetében a pénzbüntetés kiszabása, melynek megfizetésére a Kúria a Btk. 50. § (4) bekezdése alapján részletfizetést engedélyezett.

[238] A XVII. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények folytán az elbíráláskor hatályos Büntető Törvénykönyv szerint – a halmazati szabályokra figyelemmel – az irányadó büntetési tételkeret négy és fél évig terjedő szabadságvesztés, melynek a középértéke két év három hónap.

[239] Az enyhítő körülmények túlsúlyára figyelemmel a büntetlen előéletű XVII. rendű vádlottal szemben a Kúria szerint is szükségtelen büntetés kiszabása, a büntetési célok intézkedés alkalmazásával is elérhetők.

[240] A XLIV. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények folytán az elbíráláskor hatályos Büntető Törvénykönyv szerint – a halmazati szabályokra figyelemmel – az irányadó büntetési tételkeret négy év és hat hónapig terjedő szabadságvesztés, melynek középértéke két év három hónap.

[241] Kétségtelen, hogy a XLIV. rendű vádlott előéleti adatai kedvezőtlenek, azonban az elkövetett cselekmények kis tárgyi súlyúak, egy, illetve három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendők. A Kúria álláspontja szerint – egyetértve a másodfokú bíróság indoklásában foglaltakkal – a büntetési célok a vele szemben kiszabott pénzbüntetéssel is elérhetők.

[242] A LXII. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmény folytán az elbíráláskor hatályos Büntető Törvénykönyv szerint az irányadó büntetési tételkeret három hónaptól öt évig terjedő szabadságvesztés, melynek középértéke két év hat hónap.

[243] A LXII. rendű vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetéssel, mint büntetési nemmel egyetértett a Kúria, melynek az ítéletábra által meghatározott napi tételszáma és az egy napi tétel összege a büntetési célokat megfelelően szolgálja és a büntetés kiszabási elveknek is megfelel.

[244] A Kúria megjegyzi, hogy az ítéletábra az ítéletében tévesen hivatkozott arra, hogy a LXII. rendű vádlottal szemben a Btk. 82. § (1)–(3) bekezdése alapján (enyhítő szakasz) volt lehetőség a pénzbüntetés kiszabására. Ugyanis a LXII. rendű vádlott esetében az irányadó büntetési tételkeret 3 hónaptól 5 évig terjedő szabadságvesztés. Tehát a pénzbüntetés kiszabását az elbíráláskor (módosított) Btk. 33. § (4) bekezdése már lehetővé teszi, mely szerint, ha a bűncselekmény büntetési tételének alsó határa nem éri el az egy év szabadságvesztést, szabadságvesztés helyett – többek között – pénzbüntetés is kiszabható.

[245] A VI. rendű vádlott esetében, a bűnösségi kör szűkülésére figyelemmel a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezést a Be. 574. § (2) és (5) bekezdése alapján módosította.

[246] A másodfokú bíróság ítéletének valamennyi további rendelkezése törvényes, ezért azok megváltoztatására nincs törvényes alap.

[247] Ekként a Kúria a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség, valamint az V. rendű vádlott védője, a VI. rendű vádlott és védője, a XIV. rendű vádlott és védője, a XLIV. rendű vádlott

védője és a LXII. rendű vádlott védője által bejelentett másodfellebbezéseket elbírálva a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.162/2021/41. számú ítéletét a Be. 624. § (1) bekezdése értelmében a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét I. rendű, II. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű, XIII. rendű, XIV. rendű, XVII. rendű, XLIV. rendű és LXII. rendű vádlott tekintetében a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

[248] A harmadfokú eljárásban a kirendelt védők eljárásával kapcsolatban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 613. § (2) bekezdés b) pontján alapul.

V.

[249] A Kúria ítélete elleni fellebbezést a Be. 458. § (3) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2023. április 18.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.162/2021/41. számú ítélete a Kúria Bhar.III.601/2022/30. számú ítéletével I. rendű, II. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű, XIII. rendű, XIV. rendű, XVII. rendű, XLIV. rendű és LXII. rendű vádlott tekintetében 2023. április 18. napján jogerős és a fel nem függesztett részében végrehajtható.

Budapest, 2023. április 18.

Molnár Ferencné dr. s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző